

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sofia Kivisaari

RAAKA-AINEISIIN SJOITTAMINEN PIENSI- JOITTAJAN NÄKÖKULMASTA

Liiketalous
2022

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Sofia Kivisaari
Opinnäytetyön nimi	Raaka-aineisiin sijoittaminen piensijoittajan näkökulmasta
Vuosi	2022
Kieli	suomi
Sivumäärä	59 + 6 liitettä
Ohjaaja	Harri Lehtimäki

Tämä opinnäytetyö tutkii raaka-aine sijoittamista piensijoittajan näkökulmasta. Tutkimuksessa selvitettiin millaisiin raaka-aineisiin piensijoittajat sijoittavat, sijoitetaanko kohteisiin pidemmällä aikavälillä vai päiväkauppana ja hyödynnetäänkö sijoittamisessa esimerkiksi indeksejä tai viputuotteita.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostuu kahdesta pääluvusta. Ensimmäisessä luvussa käsitellään aluksi sijoittamista yleisesti, sekä käydään läpi erilaisia tapoja sijoittaa. Toisessa luvussa perehdytään tarkemmin tuottoihin sekä erilaisiin riskeihin. Teoriassa käsitellään myös raaka-aine sijoittamista ja käydään läpi neljä suosittua raaka-aine sijoituskohdetta, sekä niiden markkinoiden muutoksia. Teoriaosuudessa käytettiin lähteinä kirjallisuutta sekä internet lähteitä. Työn tutkimus on toteutettu kvantitatiivisena tutkimuksena.

Empiirisessä osiossa käytiin läpi toteutettu tutkimus, saadut tulokset ja esitettiin havaintoja, sekä johtopäätöksiä. Tutkimuksessa saatiin selville, että piensijoittajat sijoittavat suurimmaksi osaksi osakkeisiin ja fyysisiin raaka-aineisiin. Tutkimuksella myös saatiin selville, että erilaiset maailman tilanteet sekä riskit vaikuttavat piensijoittajien sijoituksiin, ja ne saatettiin kokea hyvin eri tavoin. Tutkimuksen mukaan kuitenkin raaka-aine sijoittaminen tulee kasvamaan tulevaisuudessa, sillä piensijoittajat haluavat arvonsäilyttäjä kohteita muille sijoituksilleen.

Avainsanat¹ sijoittaminen, raaka-aineet, piensijoittaja, raaka-aine sijoittaminen

ABSTRACT

Author	Sofia Kivisaari
Title	Investing in raw materials from perspective of small investor
Year	2022
Language	Finnish
Pages	59 + 6 Appendices
Name of Supervisor	Harri Lehtimäki

This thesis examines the investment of raw material from the perspective of a small investors. The study examined the types of raw materials in which small investors invest, whether they invest in properties over a longer period of time or in day trading, and whether indives or leverage products are used in the investment.

The theoretical framework of the study consists of two main chapters. The first chapter deals with investing in general, and then goes through different ways to invest. The second chapter examines returns and various risks in detail. The theory also deals with raw material investment and reviews four popular raw material investment targets, as well as changes in their markets. In the theoretical part, literature and internet sources were used. The research of the work has been carried out as a quantitative study.

The empirical section reviewed the research carried out, the results obtained and presented the findings and conclusions. The study found that retail investors invest mostly in equities and physical commodities. The study also revealed that different global situations and risks affect the investments of retail investors, and they may be experienced in very different ways. According to the study, investment in raw material will increase in the future, as small investors want value preserving items for their other investments.

Keywords	raw material, investing, small investor, investing in raw material
----------	--

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	8
1.1	Tutkimusongelmat ja -menetelmät	8
1.2	Tavoitteet ja aikaisemmat tutkimukset	9
1.3	Työn rakenne	10
2	MITÄ ON SIOITTAMINEN?	11
2.1	Piensijoittaminen	12
2.2	Päiväkauppa	13
3	TUOTOT JA RISKIT	15
3.1	Tuotto-odotukset.....	15
3.2	Riskit.....	16
3.3	Riskien hallinta	18
4	RAAKA-AINEISIIN SIOITTAMINEN	22
4.1	Fyysiset tuotteet	22
4.2	Osakkeet	23
4.3	Johdannaiset	24
4.4	Sertifikaatit.....	25
4.5	Exchange Traded Fund.....	26
4.6	Exchange Traded Commodity	27
5	SUOSITUIMMAT RAAKA-AINEIDEN SIOITUSKOHTEET	29
5.1	Öljy 29	
5.2	Vilja 31	
5.3	Kulta	33
5.4	Metsä ja puu	35
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	37
6.1	Tutkimusmenetelmät.....	37

7	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	39
7.1	Taustatiedot.....	39
7.2	Sijoituskohde.....	41
7.3	Sijoitushorisontti ja tuottavuus	45
7.4	Riskit.....	47
7.5	Raaka-ainesijoittaminen tulevaisuudessa	49
7.6	Johtopäätökset.....	50
8	YHTEENVETO	51
8.1	Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti.....	52
	LÄHTEET	54
	LIITTEET	59

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1.	Öljy 1 (Nordnet 2022a)	30
Kuvio 2.	Vilja 1(Osakesijoittaja 2022a)	32
Kuvio 3.	Kulta 1(Nordnet 2022c)	34
Kuvio 4.	Puu 1 (Osakesijoittaja 2022a)	36
Kuvio 5.	Sukupuoli 1.....	39
Kuvio 6.	Ikä 1.....	40
Kuvio 7.	Sijoittamisen säännöllisyys 1	41
Kuvio 8.	Sijoituskohteen tarkoitus 1	42
Kuvio 9.	Sijoituskohde 1.....	42

Kuvio 10. Raaka-aineet 1	43
Kuvio 11. Sijoitushorisontti 1	45
Kuvio 12. Tuottavuus 1	46
Kuvio 13. Riskit 1	47
Kuvio 14. Sijoituspääoma 1	48
Kuvio 15. Raaka-aine sijoittaminen 1	49

LIITELUETTELO

LIITE 1. Kyselytutkimuslomake

1 JOHDANTO

Sijoittaminen on jo pidemmän aikaa ollut yksi nouseva trendi. Erilaiset kriisit kuten finanssikriisi ja maailmassa vallitsevat kriisit vaikuttavat sijoituksen riskeihin ja sitä kautta markkinahintoihin. Sijoittajat alkavat pohtimaan uusia vaihtoehtoja sijoituksille, kun tavallisille arvopaperimarkkinoille kohdistuva epävarmuus lisää riskejä ja inflaation pelkoa. Sijoittaminen raaka-aineisiin, esimerkiksi öljyyn, kultaan tai kahviin on viimeisen vuoden aikana ollut suosittua ja tuottanut myös sijoittajalle kohtuullisia tuottoja. (Räisänen 2021). Erilaisten kriisien, kuten koronaviruksen myötä tässä työssä tutkitaan, millaisia vaikutuksia ilmiöllä on sijoittamiseen yleisesti, miten raaka-aineisiin sijoitetaan, millaiset raaka-aineet ovat suosituimpia kohteita tällä hetkellä ja millaisia havaintoja piensijoittajat ovat huomanneet raaka-aine sijoituksistaan.

1.1 Tutkimusongelmat ja -menetelmät

Tämä opinnäytetyö tutkii raaka-aine sijoittamista piensijoittajan näkökulmasta. Työssä tutkitaan, miten piensijoittajat sijoittavat raaka-aineisiin ja suosivatko he nopeita tuottoja vai hyödynnetäänkö pidemmän ajan sijoitus mahdollisuutta. Työssä käytetään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta ja tutkimuksessa hyödynnetään sijoittajien kokemusta aiheesta. Tutkimus perustuu piensijoittajille luotuun kyselyyn sekä kerättyyn teoriaan. Kirjallisuutta hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan, mutta aiheesta on aika rajallisesti tietoa, joten suurin osa tiedosta perustuu internet-lähteisiin sekä erilaisten sijoitusalojen tarjoamaan tietoon. Tutkimuksessa tarkemmin pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Mihin raaka-aineisiin piensijoittajat sijoittavat?
- Toteutetaanko sijoittaminen päiväkauppana?
- Suosivatko piensijoittajat indeksejä tai erilaisia vipu tuotteita?

1.2 Tavoitteet ja aikaisemmat tutkimukset

Sijoittamisesta on tehty lukuisia määriä väitös- ja opinnäytetyö tutkimuksia vuosien varrella. Tutkimuksissa on selvitetty esimerkiksi, miten voi sijoittaa vastuullisesti, miten fundamentaalinen analyysi auttaa määrittelemään yrityksen arvoa ja selvitetty arvosijoitus paradigman suorituskykyä. (Lappe 2020; Solovjova 2020; Yürür 2017).

Puolestaan raaka-aine sijoittamisesta tehtyjä tutkimuksia on vain vähän. Suurin osa niistä on opinnäytetöitä. Pääsääntöisesti niissä on joko keskitytty vain yhteen raaka-aineeseen tai vertailtu muutamien sijoitustuotteiden kehitystä markkinahintaan. Aikaisempia tutkimuksia ei ole tehty sijoittajien vastauksien perusteella, vaan vain analysoitu varsinaisten tuotteiden muutoksia. Piensijoittajan näkökulmasta aiheita ei ole vielä tutkittu eikä tutkimuksia ole kohdistettu aloitteleville sijoittajille, vaan jo teoriaan enemmän perehtyneelle sijoittajille. Nämä ovat vaikuttavia tekijöitä siihen miksi juuri tämä aihe valikoitui opinnäytetyön aiheeksi.

Juho Haapasen (2020) opinnäytetyö, *Sijoittaminen raaka-aineisiin* tutkii, miten kolmeen raaka-aineeseen on vaikuttanut erilaiset riskit ja tuottaako ne yksityissijoittajalle tuottoja tai riskejä. Työssä on hyödynnetty omaa osaamista ja asiantuntijoiden kokemusta, sekä tutkimuksen avulla esitetty erilaisia havaintoja raaka-aineiden markkinoiden muutoksiin. Haapasen opinnäytetyö kuitenkin eroaa siinä, että tässä työssä tutkitaan raaka-aine sijoittamista piensijoittajien avulla ja heidän tottumuksiinsa sijoittamiseen.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia piensijoittajien tapaa sijoittaa raaka-aineisiin ja samalla lisätä aiheesta tietoisuutta aloittelevien sijoittajien keskuudessa. Työssä pyritään myös käymään läpi tutuimmat tavat sijoittaa raaka-aineisiin, ja samalla mahdollistaa lukijalle uusia mielenkiinnon kohteita. Tavoitteena on myös lisätä omaa tietoa aiheesta ja syventää omia jo tähän mennessä opittuja asioita sijoittamisesta.

1.3 Työn rakenne

Tutkimus koostuu kolmesta eri osiosta: johdanto-, teoria- ja empiirisestä osasta. Työ alkaa johdannolla, jossa erotellaan työn tavoitteet, rakenne ja tutkittavat ongelmat. Teoriaosuus käsittelee työn tärkeimmät teoriat. Ensimmäisessä luvussa käydään läpi yleisesti sijoittamista ja sijoittamiseen vaikuttavia ilmiöitä, jonka jälkeen syvennyttään tarkemmin raaka-aine- ja piensijoittamiseen, tuottoihin, riskeihin sekä erilaisiin sijoitus muotoihin. Teoriaosuudessa käsitellään myös neljää raaka-ainetta, joiden avulla selvitetään, miten niiden arvo on muuttunut vertailtavan ajanjakson aikana. Teoriaosuuden pohjalta luodaan teoreettinen viitekehys, joka toimii työn empiirisessä osassa punaisena lankana.

Empiirinen osio sisältää tutkimusmenetelmän, tiedonkeruun ja kyselystä saadut tulokset. Tutkimuksesta saadut tulokset analysoidaan ja niistä muodostetaan analyysi sekä tärkeimmät johtopäätökset. Tutkimuksen lopussa käydään vielä läpi työn reliabiliteetti ja validiteetti, ja millaisia vaikutuksia niillä on jatkotutkimuksiin.

2 MITÄ ON SIOITTAMINEN?

Sijoittaminen kohdistetaan tavallisesti osakkeiden, rahastojen tai muiden sijoituskohteiden ostamiseen ja myymiseen. Tarkoituksena on tehdä voittoa, eli ostaa halvalla ja myydä kalliilla, jolloin syntyy tuottoa. Pankkitilille säästäminen on hyvä alku, mutta sijoittajan on hyvä harkita myös sijoittamista tuottavampiin kohteisiin. (Pörssisäätiö 2022.) Jokaisella sijoittajalla on erilaiset tavoitteet sijoituksessaan. Joku sijoittaa eläkepäiviä varten, toinen säästää vähän kuin pahan päivän varalle, ja kolmas vaikkapa tavoittelee suurempia tuottoja ja sillä toteuttaa jonkin suuren unelmansa. Niin kuin sijoituskohteita, myös sijoitustapoja ja metodeja on monenlaisia; löytyy erilaisia sijoitusrahastoja helppoutta kaipaaville, mutta myös erilaisia viputuotteita niistä kiinnostuneelle. Sijoittamista voidaan myös pitää laajempänä käsitteenä, jos esimerkiksi sijoittaa perheeseen, asumiseen tai vaikkapa hyvinvointiin. Silloin voi saada tuottoa paljon enemmän kuin perinteisillä rahoitusinstrumenteilla, jos omat tuotto-odotukset on hyvin kohdennettu.

Sijoittamista ja sen ymmärtämistä voidaan tarkastella sijoituskirjailija William J. Bernstein luoman neljän kivijalan avulla, jotka ovat sijoittamisen teorian tunteminen, sijoittamisen historia, sijoittamisen psykologia ja sijoittamisen toimintatavat. Näiden tekijöiden ymmärtäminen auttaa hahmottamaan kokonaiskuva sijoittamisesta sekä mahdollistaa hyvin tuotteliaankin sijoittamisen. (Hämäläinen & Ok-saharju 2016, 163–164.) Piensijoittajien on hyvä tuntee sijoittamisen teoriaa, esimerkiksi miten erilaiset sijoituskohteet toimivat, kuten vaikkapa osakkeet tai rahastot. Myös erilaisten tunnuslukujen tunteminen auttaa hahmottamaan sijoituskohteen taloutta. Sijoittamisen historiasta voi havaita miten erilaiset konfliktit tai talouskasvu ovat vaikuttaneet sijoituksiin. Sijoittamisen psykologia taas liittyy paljolti piensijoittajaan itseensä, kuten siihen, mitkä ovat hänen omat arvonsa, kuinka paljon on valmis ottamaan riskejä sijoitukselleen ja miten piensijoittaja käyttäytyy nopeastikin muuttuvissa tilanteissa. Sijoittamisen toimintatavoissa heijastuu se, panostaako piensijoittaja kattavaan sijoitussuunnitelmaan vai onko sijoittaminen

enemmän epäsäännöllistä toimintaa. Kokeneet sijoittajat käyttävät erilaisia sijoitustapoja ja hallitsevat kaikki nämä osa-alueet, sillä heillä saattaa sijoitettava pääoma olla huomattavasti suurempi. Silloin myös riskit kasvavat, ja siksi sijoittamisen tuntemisella on suuri merkitys, jos haluaa saavuttaa suuria tuottoja ja minimoida mahdolliset tappiot.

Jos jokin edellä mainituista neljästä tekijästä puuttuu, tuloksena voi olla pahimmillaan katastrofi. Esimerkiksi yhdysvaltalainen talousnobelistien perustama Long-Term Capital Management- hedge rahastoyhtiö epäonnistui ja kaatui lopulta siksi, että perustajilla ei ollut käytännön kokemusta sijoitus maailmasta ja kaupankäyntistrategia epäonnistui. Perustajat tunsivat hyvin erilaiset teoriat, sijoittamisen historian sekä psykologian, mutta yksi osa-alue jäi huomaamatta. Toki yrityksen kaatumiseen vaikutti moni muukin asia, mutta yksinkertaistetusti syyn on päätelty olevan puutteellinen käytännön taito. (Hämäläinen & Oksaharju 2016, 163–164.) On hyvä huomioida se, että rahastoyhtiöllä sijoitettava pääoma on huomattavasti suurempi kuin tavallisella piensijoittajalla, siksi niitä ei voida verrata toisiinsa. Kuitenkin historian onnistumisten ja erehdysten avulla voi piensijoittaja kasvattaa omaa sijoitus osaamistaan sekä tuottaa mahdollisesti itselleen voittoja. Historiasta voikin päätellä, että jos sijoittaminen olisi todella helppoa ja mutkatonta, jokainen sijoittaja olisi jo miljonääri.

2.1 Piensijoittaminen

Sijoittamista voi harjoittaa, vaikka sijoitettavana panoksena olisi pienempi summa tai suurempi kerta sijoitus. Piensijoittaminen tarkoittaa yleensä sijoittamisen muotoa, jossa piensijoittaja sijoittaa säästövarojaan ja hakee ansiotulojen lisäksi saatavia tuottoja. Tämä sijoitusryhmä ja muoto muodostavat vain pienen osan koko sijoituskohteen omistuksesta. (Nasdaq 2022.)

Pidemmän aikavälin sijoituksissa sijoitushorisontti eli sijoitusaika on pidempi kuin esimerkiksi päiväkaupassa. Pitkällä aikavälillä tarkoitetaan useiden vuosien sijoittamista, esimerkiksi osta ja pidä -strategia on tällainen pidemmän sijoitushorisontin sijoitusmuoto. Siinä tarkoituksena on nimensä mukaisesti ostaa sijoituskohdetta ja pitää niitä hallussaan pidemmän aikaa. (Taipale 2021.) Hyvänä sääntönä pidetään, mitä pidempi sijoitusaika, sitä enemmän sijoitukset tuottavat tuottoa sijoittajalle. Pidemmän ajan sijoittaminen tasoittaa markkinoiden liikkeitä, etenkin osakemarkkinoiden laskuja. Pitkäjänteisyys tuottaa sijoittajalle voittoa, sillä muutamien prosenttien vuotuinen tuotto muuttuu pitkän ajan kuluessa suuremmaksi määräksi rahaa. (Pesonen 2013, 19–20.)

2.2 Päiväkauppa

Sijoittaa voi eri tavoilla riippuen sen ajallisesta kestosta. Päiväkauppa eli treidaaminen tarkoittaa sijoittamisen muotoa, jossa sijoitushorisontti on hyvin lyhyt. Yleensä päiväkaupassa positiot eli yksittäiset sijoitukset avataan ja suljetaan saman päivän aikana. (Viitala 2022). Tämä mahdollistaa tuoton lyhyellä aikavälillä. Päiväkauppaan kuitenkin liittyy aika paljon epävarmuutta, esimerkiksi riskit voivat olla suuria ja voittojen saaminen ei ole ihan yksinkertaista. Siksi päiväkauppaa pidetäänkin vaativampana sijoittamisen muotona. Suosituimpia päiväkaupan sijoituskohteita ovat valuutat ja osakkeet, mutta uusiakin mielenkiinnon kohteita on rinnalle tullut, esimerkiksi raaka-aineet.

Päiväkaupankäynnin hienous on siinä, että sen avulla pystyy käymään kauppaa eri sijoituskohteilla samanaikaisesti. Päiväkaupan harrastajat eli treidaajat tekevät yleensä useita kauppia päivän aikana, joiden yksittäinen tuotto on pientä. Päivän päätteeksi kaikkien kauppajen kokonaistuotto toivotaan olevan mahdollisimman suuri. Osa päivän kaupoista päättyy tappiollisena ja osa taas tuottaa voittoa tarpeeksi kattamaan otetut riskit. Tämä on kannattava sijoitusstrategia, jos osaa hyödyntää osakemarkkinoita ja niiden päivän arvonmuutoksia. Esimerkiksi valuutta- ja osakemarkkinoilla nähdään paljon muutoksia päivän aikana, joista treidaaja voi hyötyä huomattavasti tuottoja tavoitellessaan. (Viitala 2022.)

Päiväkaupan tukena kokeneemmat sijoittajat käyttävät erilaisia tietokoneohjelmistoja tai algoritmeja, jotka avustavat päätöksenteossa tai suorittavat ostot ja myynnit automaattisesti. Myöskin erilaiset analyysit, kuten tekninen- tai fundamenttianalyysi ovat yleisesti käytetyimpiä tekniikoita treidaamisessa. Teknisessä analyysissä sijoituskohteen kehitystä seurataan eri mittareilla, kuten liukuvilla keskiarvoilla tai kaupankäyntimäärillä. Fundamenttianalyysi puolestaan keskittyy sijoituskohteen sisäiseen tai todelliseen arvoon. Analyysissä otetaan huomioon tuotot, tulokset, voittomarginaalit ja muu data hintakurssin ennustamiseksi. (Fiksu Sijoittaminen 2021).

Tärkeänä osana treidaamista on myös sijoittajan ajantasainen tieto tämänhetkestä markkinatilanteesta, esimerkiksi ovatko osakemarkkinat tällä hetkellä nousussa vai laskussa, ennustetaanko Euroopan keskuspankin nostavan korkoja merkittävästi ja aiotaanko rahapolitiikkaa kiristää huomattavasti inflaatio huolen vuoksi. Markkinatilanteiden lisäksi päiväkaupankäynnissä hyödynnetään myös erilaisia vipuvaikutuksia. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kohde-etuuden arvo moninkertaistetaan vipuvaikutuksen mukaisesti. Tällöin käydään kauppaa mahdollisimman pienellä pääomalla, mutta maksimoidaan mahdolliset tuotot. (Teresa 2021.) Tällaisia viputuotteita ovat esimerkiksi sertifikaatit ja futuurit. Eri kaupankäynti alustoilla voi valita vipuvaikutuksen suuruuden, jolla mahdolliset tuotot mutta myös tappiot moninkertaistetaan valitun vipuvaikutuksen mukaan.

Myöskin treidaamista voi toteuttaa erilaisilla tekniikoilla. Esimerkiksi momentum-kauppa, contrary trading, scalping ja pivot-kaupankäynti ovat tapoja löytyä paras mahdollinen hetki myydä tai ostaa sijoituskohdetta. Nämä strategiat vaativat jo kokenutta osaamista sijoittamisesta. (Sijoitustieto 2015). Päiväkaupankäynti mielletään hieman kokeneemmille sijoittajille, mutta myös aloitteleva piensijoittaja voi lähteä sitä kokeilemaan. Tärkeää on perehtyä sijoitusstrategiaan hyvin, sekä olla tietoinen mahdollisista riskeistä ja tappioista.

3 TUOTOT JA RISKIT

Sijoittamisessa tuotot ja riskit kulkevat usein käsi kädessä. Jos haluaa saada tuottoja, täytyy uskaltaa myös ottaa riskejä sijoitukselleen. Tässä kappaleessa käsitellään tuottojen muodostumista, erilaisia riskejä ja miten riskejä hallitaan erilaisilla menetelmillä.

3.1 Tuotto-odotukset

Tuotto koostuu kahdesta osasta; tulovirrasta, joka voi olla osinkoa tai korkotuottoa, ja pääoman arvonnoususta. Esimerkiksi osakkeen tuotto syntyy sen arvonnoususta ja saaduista osingoista. Tuotto on useimmiten rahallista muutosta, mutta poikkeuksiakin on. Joissain joukkorahoitus kohteissa sijoituksesta ei odoteta rahallista tuottoa, vaan sijoitusta vastaan saa tuotteen tai palvelun. Pidemmällä aikavälillä tulovirta on sijoittajalle tärkein komponentti. Tulovirta on arvonnekehitystä tasaisempaa, ja saadun tulovirran voi sijoittaa uudelleen. Osakkeissa tätä kutsutaan osinkojen takaisinsijoittamiseksi. (Sijoittaja 2022, Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019,13.)

Tuottoihin liittyy vahvasti myös sijoittajan omat tuotto-odotukset sekä oma suhtautuminen sijoittamiseen yleisestikin. Tuotto-odotus tarkoittaa käytännössä sitä tuottoa, jonka sijoittajan on realistista odottaa saavansa sijoituskohteesta tietyllä aikajänteellä. Osakekurssien lasku ja nouseva talouskehitys ovat saaneet aikaiseksi osakkeiden tuotto-odotusten nousemisen verrattuna aikaisempiin huomattavasti matalampiin tuotto-odotuksiin. Jos sijoittaja haluaa tavoitella korkeampaa tuottoa, se edellyttää myös riskinottoa. (Heikkilä 2018.) Myös sijoittajan oma luottamus sijoittamiseen merkitsee paljon tuoton tavoittelussa. Pörssissä vallinnut koronapandemia loi hetkellisen laskusuhdanteen, josta kuitenkin pörssi toipui nopeasti. Tämä taas heijastuu sijoittajissa luottamuksena sijoittamiseen. Toki sijoittajan omaa luottamusta sijoituskohte yritykseen kannattaa välillä pohtia omien arvojen kautta. Nyt toukokuussa vallitsevan Ukrainan sodan vuoksi moni sijoittaja on jou-

tunut pohtimaan omia arvojaan ja tottumuksiaan. Tämä on näkynyt pörssissä tiettyissä kohteissa pääoma pakona ja markkina-arvojen laskuna. Suurelle osalle sota-toimet ja sota oli järkytys ja omien arvojen vastaista. Siksi moni sijoittaja reagoi myymällä osuutensa monista yrityksistä. (Räisänen 2022, Jäntti 2021.)

3.2 Riskit

Sijoittamiseen ja tuottojen kasvattamiseen liittyy aina myös omat riskinsä. Sijoituksille ei synny tuottoa ilman riskejä. Riski tarkoittaa käytännössä tappion mahdollisuutta, sekä tuottoihin liittyvää epävarmuutta. Riski on myös uhka menettää rahaa. Menetys voi olla huomaamaton tai erittäin suuri ja aiheuttaa paljon seurauksia. (Pesonen 2013, 27.) Sijoituksissa rahan menettämisen riski on aina yhtä suuri kuin kyseiseen sijoituskohteeseen sijoitettu pääoma. Erilaiset riskit vaikuttavat suhdannevaihteluihin eli talouden kasvun ja laskun vaihteluihin. Suhdanteet taas vaikuttavat korkoihin ja osakkeisiin, ja näin ollen sijoituskohteeseen.

Sijoittamisessa on kyse hallitun ja rajoitetun riskin ottamisesta, jolloin on mahdollista tehdä voittoa. Hallittu riski liittyy yleensä sijoittajan omaan tapaan sijoittaa, esimerkiksi onko huomioitu sijoituksen riittävä hajauttaminen, sijoituskohteiden syvällinen tunteminen sekä maltillinen sijoitettava pääoma. Rajoitettu riski liittyy sijoituskohteeseen, mikä on pääomaturvattu sijoitusratkaisu. Esimerkiksi sijoitusobligaatit ovat tämän tyyppisiä tuotteita ja tarjoavat sijoittajalle vähintään nimellispääoman suuruisen tuoton. Riskien lisäksi sijoittamiseen liittyy vahvasti myös käytettävä pääoma eli panos ja omat tuotto-odotukset. (OP 2022, Tolvanen 2021.)

Sijoittamisen riskejä kuvaa myös heilunta sekä volatiliteetti. Osakekurssit heiluvat eli osakkeiden hinnat vaihtelevat sijoittajien osto- ja myyntihalujen sekä kysynnän ja tarjonnan mukaan. Volatiliteetti kuvaa puolestaan sijoituskohteen tuoton vaihtelun suuruutta tietyinä ajanjaksona. Volatiliteetti arvo lasketaan osakkeen päivätuottojen keskihajonnasta ja se ilmoitetaan yleensä prosenttilukuna vuodessa. Keskihajonta mittaa kokonaistuottojen poikkeamaa keskimääräisestä tuotosta.

Mitä suurempi volatilititeetti luku on, sitä suuremmat ovat kurssimuutokset. Esimerkiksi, jos sijoituskohteella ei käydä kauppaa, sen hinta ei vaihtele ja volatilitteen arvo on nolla. Sijoituskohteen kaupankäyntiä kuitenkin voi nostattaa epävarmuus rahoitusmarkkinoilla, jota lisää yleensä uutiset ja maantieteellinen sijainti. Jos rahoitusmarkkinat nousevat, volatilitteen arvo on alhainen. Jos taas markkinat laskevat tai romahtavat, volatilitteen arvo nousee. Mitä suurempi volatilitteen arvo on, sitä enemmän sijoituskohde heiluu markkinoilla. (Pörssisäätiö 2022b, Volatilitteetti 2018.)

Yleisimpiä sijoittamiseen liittyviä riskejä ovat markkinariski, korkoriski, valuuttakurssiriski, vero- sekä lainsäädäntöriski sekä kansainvälisessä sijoittamisessa olevat riskit. Markkinariski eli systemaattinen riski tarkoittaa tappion mahdollisuutta, joka johtuu markkinoihin vaikuttavista tekijöistä. Riski ei rajoitu yhteen sijoittajaan, yritykseen tai toimialaan, vaan vaikuttaa moneen tekijään samanaikaisesti. (Pankkiasiat 2022.) Erilaiset markkinariskit vaikuttavat osakkeisiin ja sitä kautta sijoitettavaan kohteeseen. Markkinariskiä ei voi aina välttää esimerkiksi hajauttamalla, koska riskit saattavat olla yleisesti hyvin laajoja ja vaikuttaa moneen sijoituskohteeseen. Esimerkiksi koronapandemia on ollut eräänlainen markkinariski sijoitusmarkkinoilla. Pandemia on vaikuttanut niin yrityksiin kuin yksittäisiin sijoittajiin, sekä osakkeisiin, välillä positiivisesti, mutta myös negatiivisesti.

Markkinarisktiin kuuluvat myös korkoriski ja valuuttakurssiriski. Korkoriski tarkoittaa, että korkosijoituksen markkina-arvot vaihtelevat korkotason mukaan. Korkoriski liittyy yleensä velkakirjan tai joukkovelkakirjan hintaan vaikuttaviin muutoksiin. (Pankkiasiat 2022.) Valuuttakurssiriski liittyy taas siihen, jos sijoitetaan euroalueen ulkopuolelle. Esimerkiksi ruotsalaisiin yhtiöihin sijoittaessa kruunun vahvistuminen on hyvä asia ja heikentyminen huono euroon verrattuna. Markkinariskiltä ei voi kuitenkaan täysin suojautua hajauttamalla esimerkiksi sijoituksia, sillä riskien vaikutukset voivat olla laajoja. (Pankkiasiat 2022a, Pesonen 2013, 92.)

Sijoittaminen on kansainvälistä toimintaa, vaikka yrittäisikin rajata kohteet vain Suomen rajojen sisäpuolelle. Näin ollen erilaiset maailman tilanteet vaikuttavat

väistämättä sijoituksiin. Esimerkiksi erilaiset erimielisyydet maiden välillä sekä riehuvat pandemiat vaikuttavat sijoittamiseen ympäri maailmaa. Tällaisia muutoksia voidaan kutsua kansainvälisiksi riskeiksi. (Pesonen 2013, 93.) Sijoitusmarkkinoilla niin ulkomailla kuin kotimaassakin voi ilmetä vastapuoliriskejä, joka tarkoittaa, ettei vastapuoli vastaa maksuvelvoitteistaan. Esimerkiksi arvopaperimarkkinoilla johdannaisposition myyjällä on maksuvelvoite, ja jos hän ei toimita myymiään arvopapereita sovitusajassa maksun suorituksen jälkeen, syntyy vastapuoliriski. (Pankkiasiat 2022b.)

Vero- sekä lainsäädäntö riskejä voivat olla sijoittajan puutteellinen tieto verotuksesta tai kansainvälisiin osatekijöihin liittyvät lainsäädännölliset muutokset. Rahastosijoittamisessa myyntivoitot ovat pääomatuloa, josta maksetaan veroa 30–33 %. Yleensä rahastoyhtiö pidättää veron automaattisesti tuotto-osuuksien maksun yhteydessä. Toki jokaisella sijoitusalueella on oma käytäntönsä verotuksen kanssa, joten siihen täytyy erikseen jokaisessa palvelussa perehtyä. (Seb 2022.)

Sijoittaja voi olla myös itse keskeisimpänä riskitekijänä sijoituksensa menestymiselle. Esimerkiksi hötkyilevä käytös voi lisätä sijoitusriskiä. Sijoittajan on kannattavampaa keskittyä omien tunteidensa hallitsemiseen kuin parhaimman sijoituskohteen etsimiseen, ainakin muuttuvissa maailman tilanteissa. Kompastuskivenä voi olla se, että pyritään löytämään helppo ja nopea rikastumiskeino kuin kasvattaa hitaasti varallisuutta sijoittamalla. (Hyttinen 2014, 48, Pesonen 2013, 31.)

3.3 Riskien hallinta

Sijoituskohteeseen sisältyy sitä vähemmän riskejä, mitä vakaammin sen arvo käytetään. Riskejä sisältäviin sijoituskohteisiin ei suositella sijoitettavan suurta osaa varallisuudesta, minkä voimakkaat arvonalaskut vaarantaisivat päivittäisen varojen käytön. Esimerkiksi velkarahalla sijoittamiseen liittyy suuria riskejä, siksi sitä ei piensijoittajille suuremmin suositella. (Murto 2020,13, Kallunki yms, 2019, 21). Sijoittamisessa ja tuottojen turvaamisessa isossa roolissa on myös piensijoittajan

laatima sijoitussuunnitelma. Sen tarkoituksena on toimia sijoittamisessa tietynlaisena ohjeena. Varsinkin nopeasti toimivilla sijoitusmarkkinoilla sen tärkeyttä ei voi tarpeeksi korostaa. Joskus heittelevät kurssit tai muuttuva maailmantilanne voivat viedä sijoittajan mukanaan ja silloin se vaikuttaa päätöksentekoon tunnetasolla. Sijoitussuunnitelmassa määritellään esimerkiksi sijoitushorisontti, sijoitettavan pääoman suuruus, riskinsietokyky ja millä tavoin kustannuksia voi minimoida. Nämä auttavat sijoittajaa valitsemaan sijoituskohteita ja eri suhdannevaihteluissa välttämään harkitsemattomia päätöksiä. (Nordnet 2022.)

Suhdannevaihteluiden seuraaminen auttaa myös hallitsemaan riskejä. Yksi tapa on jaotella osakkeet sen perusteella, kuinka paljon suhdanteet vaikuttavat sijoituskohteeseen, esimerkiksi yrityksen kehitykseen. Yleisesti ne jaetaan syklisiin ja defensiivisiin osakkeisiin. Vakaita eli defensiivisiä ovat yritykset, joihin suhdannevaihtelut eivät suuremmin vaikuta, esimerkiksi lääketeollisuus ja päivittäistavaroita myyvät yritykset. Sykliset osakkeet ovat riippuvaisia voimakkaista suhdannevaihteluista. Niiden osakekurssit laskevat ja nousevat suhdanteiden mukaan. Tällaisia osakkeita ovat metsä- ja metalliteollisuuden osakkeet. (Pörssisäätiö 2022b.)

Myös allokaatio eli hajauttaminen eri omaisuuslajeihin, auttaa hallitsemaan riskejä. Omaisuuslajit tarkoittavat erilaisia sijoituskohteita, vaikkapa osakkeita, velkakirjoja ja reaaliomaisuutta. (Pesonen 2013, 31, Sijoittaja 2022a.) Omaisuuslajien lisäksi hajauttaminen eri yrityksiin, voi vähentää kohdistuvia riskejä. Sijoittamalla vain yhteen yritykseen, kasvaa riski monesti kovin suureksi. Puolestaan jos sijoittaa kymmeneen tai sataan eri yritykseen, yhden yrityksen merkitys ja mahdollinen riski ei ole enää niin suuri. Hajauttamiseen liittyy myös ajallinen hajauttaminen, joka tarkoittaa, että sijoituskohdetta ostetaan useampana ajankohtana, eikä yhtenä kerta ostona. Tämä mahdollistaa parhaimman hyödyn muuttuvista markkinatilanteista, koska on vaikea ennustaa sijoituskohteen muutokset vain tietyllä ostohetkellä. Jos sijoittaa kaiken kerralla, voi huonolla tuurilla sattua sijoittamaan juuri kun kurssit ovat korkeimmillaan. Kuukausittaisella sijoittamisella pääsee todennäköisemmin hyötymään ostopaikoista myös matalampien kurssien aikana, ja

tulevista nousuista korkeita ostokursseja tasapainottamassa. Pitkäjänteisyys sijoittamisessa tuo myös mielenrauhaa. Mitä pidempi sijoitushorisontti on, sitä vähemmän hetkelliset kurssimuutokset hätkähdyttävät, ja pidemmällä aikavälillä tilanteet taas todennäköisesti korjaantuvat. (Osakeliitto 2022.) Samalla voi pohtia mitkä omaisuuslajit antavat parhaimmat pitkän aikavälin tuotot. Jos kyseessä on alhaisen riskin omaisuuslaji, esimerkiksi valtionobligaatiot eli velkakirjalainat, ovat niiden korot tällä hetkellä miinuksella. Toisien sanoen sijoittaja saa maksaa valtiolle rahaa lainatakseen rahaa. Jos tähän lisätään vielä mahdollinen inflaatio, tulokseksi saadaan vahvasti negatiivisen odotetun todellisen tuoton. Jos taas on valmis ottamaan hieman suuremman riskin, vaikkapa osakkeisiin, myös tuotto-odotukset ovat korkeammat ja sijoittaja saa todennäköisemmin tuottoja sijoituksilleen. (Söderfjell 2021.)

Riskien kartoittamisessa apuna voi käyttää myös volatilitteettia. Se kertoo tuoton vaihtelun tietyn ajanjakson aikana. Toki volatilitteetti on vain yksi mittari, se ei siis poista muita mahdollisia riskejä. Myöskään pientä volatilitteettiä ei pidä rinnastaa riskin puuttumiseen, sillä esimerkiksi osake voi nousta tasaisesti kuplalukemiin. Tällöin mittari ei kuvaa osakkeeseen liittyviä riskejä, sillä se voi romahtaa keralla alas vaikkapa tulosvaroituksen vuoksi. (Pesonen 2013,30.) Volatilitteetin lisäksi voidaan hyödyntää myös korrelaatiota. Sillä lasketaan sijoituskohteiden keskinäisiä liikkeitä sijoitusmarkkinoilla. Jos kahden sijoituskohteen korrelaatio on yksi, silloin ne liikkuvat vähän kuin käsi kädessä, ja eivät anna toisilleen hyvää hajautusta. Sijoituskohteiden keskinäinen korrelaatio voi olla pieni tai negatiivinen. Silloin yhden sijoituskohteen arvo nousee, kun puolestaan toisen arvo laskee. Sijoituskohteiden riski ja korrelaatiot muuttuvat, jos vaikka yhtiörakenteissa tapahtuu muutoksia. Tämä saattaa hankaloittaa korrelaation hyödyntämistä, ja siksi piensijoittajan ei välttämättä tarvitse sitä hyödyntää omissa sijoituksissaan. Tärkeämpää on tunnistaa mahdolliset olemassa olevat riskit, analysoida mitä seurauksia tapahtumalla voi olla ja mikä on sen todennäköisyys, sekä uskaltaa tehdä päätös, miten riskiä käsitellään, jos sellainen sijoituskohteessa on. Sijoituksista ei kaikkia riskejä

voi poistaa, koska silloin myös sijoittaja tulee poistaneeksi sijoituksen tuotto-odotukset. (Pesonen 2013, 27,32.)

4 RAAKA-AINEISIIN SJOITTAMINEN

Raaka-aine- eli hyödykesijoittamista pidetään yhtenä maailman vanhimpana sijoitusmuotona. Jokainen ihminen käyttää tällaisia tuotteita lähes päivittäin. Tokikaan kahvinkeiton onnistuminen ei takaa kahviin sijoittamisen onnistumista. Raaka-aineisiin sijoitetaan jonkin sijoituskohteen kautta, vaikkapa rahastojen, osakkeiden ja indeksien avulla. Piensijoittaja ei siis sijoita raaka-aineisiin ostamalla tonninkaupalla viljaa tai lihaa, ja toivo sitten hintojen nousevan ja myynnin toteutuvan ennen kuin tuote pilaantuu täysin. Toki fyysistä raaka-ainetta voi ostaa itselleen, mutta silloin sen on enemmänkin arvonsäilyttäjä, kuten vaikkapa kulta, eikä niinkään kasvata sijoitustuottoja. (Pesonen 2013, 169.)

Hyödykesijoitukset voidaan jakaa neljään eri kategoriaan. Ne ovat teollisuusmetallit, kuten teräs, jota käytetään koneiden valmistamisessa, jalometallit, jotka ovat luksustuotteita, kuten korut, kellot ja arvoesineet. Energiahyödykkeisiin kuuluu esimerkiksi öljy, joka on tällä hetkellä hyödykekaupan suosituin ja hallitseva raaka-aine, ja maataloushyödykkeisiin kuuluvat muun muassa erilaiset viljat, sokeri, kahvi ja pellava, joita käytetään päivittäin arjen ylläpidossa. (Pesonen 2013, 167).

4.1 Fyysiset tuotteet

Raaka-ainetta voi ostaa ihan fyysisesti. Esimerkiksi sijoituskultaa voi ostaa kolikkoina, laattoina ja harkkoinakin. Raaka-aineen ostaminen fyysisessä muodossa on hyvä tapa, mutta koskee oikeastaan vain arvometalleja, kuten kultaa tai platinaa. Arvometallit eivät vie juurikaan tilaa, ja fyysisessä muodossa ne eivät sisällä vastapuoliriskiä niin kuin rahastot, futuurit ja muut johdannaiset. (Hikipää 2022). Fyysisiä tuotteita ostetaan sijoituskohteena suurimmaksi osaksi arvonsäilyttäjänä muille sijoituskohteille.

Usein raaka-aineilla hinta muodostuu kahdella markkinalla, jotka ovat spot- ja johdannaismarkkinat. Spot-markkinalla viitataan pääasiassa fyysiseen kaupankäyntiin, esimerkiksi tuottajien ja jalostajien väliseen kaupankäyntiin, jossa fyysinen raaka-aine vaihtaa omistajaa. Johdannaismarkkina taas muodostuu suojaajista ja spekuloiduista. Suojaajat ovat yleensä tuottajia, jotka pyrkivät tasoittamaan kassavirtoja, rajoittamalla riskiä ja samalla myös rajoittamalla potentiaalista tuottoa. Spekuloidut pyrkivät puolestaan ennustamaan raaka-aineiden tulevaa hintaa ja tavoittelevat voittoa. Sijoituspäätöksiä perustellaan samalla tavalla kuin osakesijoittamisessakin, esimerkiksi erilaisilla fundamenteilla tai teknisellä analyysillä. Raaka-aineissa johdannaismarkkinat ovat huomattavan suuret, sillä spekulointiin liittyy usein suuri velkavipu, joka saattaa paisuttaa markkinoita. (Laakso 2019, Sijoittaminen 2022a).

4.2 Osakkeet

Raaka-aineisiin voi myös sijoittaa sellaisten yhtiöiden osakkeisiin, joiden liiketoimintaa ohjaa raaka-aineiden hintakehitys. Esimerkiksi tällaisia ovat kaivosteollisuus, öljy- ja maakaasuteollisuus sekä maataloustuotteita tuottavat alat. Osake käytännössä tarkoittaa omistusosuutta kyseisestä osakeyhtiöstä. Yhtiön osakepääoma koostuu osakkeista, jotka yhtiö on laskenut liikkeelle osakeannissa sijoittajille. Osakkeita omistava sijoittaja omistaa yhtiöstä yhtä suuren määrän kuin hänellä on yhtiön osuuksia. (Kallunki yms, 2019,75.)

Osakkeiden tuotto määräytyy osakemarkkinoiden tilanteen mukaan. Osakekurssit nousevat talouskasvun vuoksi. Kehittyvässä maassa talouskasvuun vaikuttaa pääasiallisesti teknologian kehittyminen ja tuotannon tehostuminen. Talouskasvu harvoin kuitenkaan on tasaista, vaan se saattaa sisältää voimakkaita suhdannevaihteluja. (Kallunki yms, 2019,76.) Yhtiön osuuksien omistajalla on oikeus tuottoihin, joita yhtiö maksaa osinkoina. Jos yhtiöllä menee hyvin, saa osakeomistaja yleensä osuutensa yhtiön menestyksestä osakkeen arvonnousun ja osinkojen myötä. Jos taas yhtiöllä menee huonosti, ei osakkeenomistaja saa tuottoja ja voi menettää sijoittamansa pääoman pahimmassa tapauksessa. (Pesonen 2013, 88.)

Piensijoittajan on tärkeää perehtyä kyseisen yhtiön liiketoimintaan sekä yleisesti yrityksen taustaa, varsinkin jos haluaa sijoittaa raaka-aineosakkeisiin. Pelkkä yhtiön raaka-ainesidonnaisuus ei aina tarkoita varsinaisesti raaka-aineeseen sijoittamista, joten yhtiön valintaa ei voi tehdä niin suoraviivaisesti. (Kallunki yms, 2019, 106–107).

4.3 Johdannaiset

Johdannaiset ovat muista sijoitusinstrumenteista johdettuja sijoitusinstrumentteja, eli niiden arvo määräytyy toisen sijoitusinstrumentin arvon perusteella. Johdannaisten taustalla olevia sijoituskohteita kutsutaan kohde-etuukseksi. Kohde-etuus voi olla osake, osakeindeksi, valuutta, korko tai raaka-aine. Vakioituilla johdannaisilla käydään kauppaa johdannaispörsseissä, esimerkiksi Nasdaq Helsingin ylläpitämällä markkinoilla. Vakioitujen johdannaisten kohde-etuus ja voimassaoloaika on etukäteen sovittu, eli ne ovat standardimuotoisia. Piensijoittajan ei tarvitse määritellä oman sijoitusjohdannaisten ehtoja, vaan voi valita kaupankäynnin kohteista itselleen parhaiten soveltuvan. Vakioimattomien johdannaisten sopimusehdot puolestaan perustuvat välittäjien omiin sääntöihin, ja silloin ne voivat olla sijoituskohteena hieman hankalampia. Piensijoittajalle nimeltään tutuimpia johdannaisia ovat optiot, termiinit ja futuurit. (Kallunki yms, 101, 293). Erityyppisiä johdannaisia käytetään riskienhallinnassa ja tuoton tavoittelussa. Esimerkiksi suuryritykset suojaavat valuuttavirtoja tai kasvattavat sijoituksen tuotto-odotuksia johdannaisten avulla. (Sijoittaja 2022b.)

Futuurit ovat rahallisia sopimuksia kahden osapuolen välillä, jotka pohtivat myyvätkö vai ostavatko he kyseistä omaisuutta. Tarkemmin ajateltuna futuureissa on kyse kurssien spekuloinnista. Ostaja vahvistaa ostavansa osaketta tai raaka-ainetta tiettyyn hintaan sovittuna päivänä tulevaisuudessa. Myyjä puolestaan vahvistaa myyvänsä kyseistä tuotetta tiettyyn hintaan sovittuna päivänä. Sopimuksen tarkoituksena on asettaa turvaraja mahdollisia kurssimuutoksia varten, joita erilaiset ilmiöt voivat tulevaisuudessa aiheuttaa. (Treidaaminen 2022). Futuurisopimuksissa osapuolet selvittävät keskinäiset maksunsa päivittäin. Futuurisopimukset

ovat myös standardoituja sopimuksia, joilla käydään kauppaa pörsseissä. Kummakin sopijapuolelta voidaan siirtää futuurin kolmannelle osapuolelle, eli niitä voidaan aina myydä eteenpäin. (Kallunki yms, 2019, 103, Sijoitusvinkki 2015.) Futuureilla käytävissä kaupassa voidaan myös hyödyntää vipuvaikutus strategiaa, jossa sijoittaja käyttää velkarahaa sijoittaakseen rahoitustuotteeseen ja lisäämällä potentiaalista tuottoa. Ideana on moninkertaistaa kohde-etuuden arvo vipuvaikutuksen mukaisesti. Yleensä kauppaa käydään pienellä pääomalla, ja yritetään maksimoida tuotot. Raaka-aineisiin sijoitetaan paljon futuurisopimusten kautta, juuri sen monipuolisuuden ja vipuvaikutuksen avulla. Futuureilla haetaan myös suurempia tuottoja sijoituksille.

Termiinit ovat hieman samanlaisia kuin futuurit, mutta ne ovat vain yksinkertaisimpia johdannaisinstrumentteja. Termiini ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena vaan vain kahdenvälinen sopimus tulevaisuudessa tapahtuvasta kaupasta. Termiinien ehdot voidaan sopia vapaammin, mutta niissäkin täytyy sopia vähimmäisehdoista. Terminiinisolupimus velvoittaa ostajan toteuttamaan sovitun kaupan, ja maksut selvitetään sopimuksen päättyessä. Termiineissä ostajan tappio voi olla suuri. Termiinien lisäksi yksi hyvin tunnettu johdannaisinstrumentti on optiot. (Sijoitusvinkki 2015, Kallunki yms, 2019, 103). Optiot jakautuvat osto-optioihin ja myyntioptioihin. Osto-option myyjällä on velvollisuus myydä kohde-etuutta ennalta määrättyyn hintaan erääntymispäivänä. Myyntioption myyjä taas sitoutuu ostamaan kohde-etuutta sovittuna päivänä toteutumishinnalla. Keskeinen ero termiini- ja optiosopimusten välillä on haltijan eli ostajan sopimusasema. Option ostajalla on oikeus, mutta ei velvollisuutta kaupan toteuttamiseen. Ostajan suurin mahdollinen tappio on ostohinnan eli preemion menettäminen. (Sijoittaminen 2022b).

4.4 Sertifikaatit

Sertifikaatit ovat pörssinoteerattuja sijoitustuotteita, jotka ovat rahoitusyhtiön tai pankin liikkeeseen laskemia arvopapereita. Sertifikaateilla käydään kauppaa pörssissä samaan tapaan kuin osakkeilla, joiden kohde-etuus voi olla osake, indeksi,

valuutta, raaka-aine tai useimmista arvopapereita koostuva kokonaisuus. Sertifikaattien juoksuaika voi olla määritelty tai avoin eli rajoittamaton. Valtaosassa Helsingin pörssiin listatuissa sertifikaateissa on rajoittamaton voimassaoloaika. Sertifikaattien tarjonta on monipuolista, esimerkiksi on vipuvaikutuksen omaavia tuotteita sekä myös ihan tavallisia helpommin käytettäviä mahdollisuuksia. Vivutettujen sertifikaattien idea on tarjota mahdollisuus korkeampaan tuottoon pienemällä pääomalla samalla hyödyntäen vipuominaisuutta. Sertifikaattien avulla tarjotaan mahdollisuus esimerkiksi piensijoittajalle osallistua edullisesti sekä vaivattomasti muuten hankalasti tavoitettaville markkinoille. (OP 2022b, Lönnqvist 2016).

Tunnetuimpia vipuvaikutuksen omaavia tuotteita ovat bull ja bear -sertifikaatit. Bull-sertifikaateissa arvo nousee, kun kohde-etuuden arvo nousee. Tämä mahdollistaa tuoton tavoittelun nousevassa markkinatilanteessa. Puolestaan bear-sertifikaateissa arvo nousee, jos kohde-etuuden arvo laskee. Tässä taas tuottoa tavoitellaan laskumarkkinassa. Piensijoittajan on hyvä huomioida, että vipuvaikutus on usein päivänsisäinen. Tämä tarkoittaa, että sertifikaatin arvo perustuu seurattavan kohteen yhden päivän arvonmuutokseen. Viputuotteet eivät siis tarjoa aina täsmälleen vipukertoimen tuottoa. (Lönnqvist 2016.) Siksi vivutetut sijoitusinstrumentit sopivat lyhyen aikavälin sijoittamiseen paremmin kuin pidempi aikaiseen sijoittamiseen, koska vipukerroin voi koko sijoitukselle olla silloin täysin toinen.

4.5 Exchange Traded Fund

ETF (Exchange Traded Fund) on pörssinoteerattu rahasto. Usein tästä käytetään myös tutumpaa nimitystä pörssinoteerattu indeksiosuus- tai indeksirahasto. ETF-tuotteilla käydään kauppaa pörssissä samalla tavalla kuin osakkeilla. Rahastoja hallinnoi erillinen ETF:n liikkeeseenlaskija, kuten usein suuren ulkomaisen pankin tai muun finanssimarkkinoilla toimivan yrityksen perustama tytäryhtiö. ETF:n liikkeeseenlaskija ostaa sijoittajan varoilla arvopapereita rahaston omistukseen. Sijoittajat taas omistavat sijoituksensa mukaisen määrän osuuksia kyseisestä rahastosta. ETF:ien tavoitteena on seurata vertailuindeksin kehitystä. Usein indeksit ovat

osake- tai korkoindeksejä. Joidenkin rahastojen tavoitteena voi olla myös valittujen indeksien seuraaminen vivutettuna. Silloin ETF seuraa indeksin kehitystä, mutta rahaston arvonmuutokset voivat olla kaksin- tai kolminkertaisia verrattuna indeksin arvonmuutoksiin. ETF:t voivat myös seurata indeksin arvonmuutosta käänteisesti. Silloin kun indeksin arvo nousee, johtaa se ETF:n arvon alenemiseen. Vastaavasti indeksin arvon aleneminen johtaa ETF:n arvon nousemiseen. (OP 2022a).

ETF:t tarjoavat piensijoittajille kaikkein helpoimman tien sijoittaa raaka-aineisiin. Niissä sijoittajan ei tarvitse huolehtia raaka-aineen fyysisestä säilytyksestä. ETF-rahastoissa osto- ja myyntihinnan välinen ero on pienempi, ja hinnanmuutokset seuraavat tarkemmin raaka-aineen markkinahintaa. Rahastoja voi olla myös monenlaisia. Esimerkiksi kulta ETF:iä on kahdenlaisia: taattuja ei fyysisiä, tai takaamattomia eli synteettisiä rahastoja. Taatut ETF:t omistavat fyysistä kultaa, kun puolestaan takaamattomat ETF:t sijoittavat kultaan johdannaisopimusten kautta. Johdannaisopimus on siis rahoitusinstrumentti, jonka arvo perustuu jonkin toisen arvopaperin arvoon. Fyysisesti sijoitettavia ETF-tuotteita ei ole markkinoilla kovinkaan paljoa, koska raaka-aineiden varastointi on vaivalloista ja kallista puuhaa. Siksi suurin osa ETF-tuotteista on synteettisiä rahastoja. (Tukiainen 2020, Sijoittaja 2022b.)

4.6 Exchange Traded Commodity

ETC (Exchange Traded Commodity) on myöskin pörssinoteerattu sijoitustuote, joka seuraa valitun raaka-aineen tai raaka-aineindeksin hinnankehitystä. ETC-tuotteet ovat velkakirjoja, ja ne koostuvat kohde raaka-aineen futuurisopimuksista. Niillä käydään myös kauppaa pörssissä samalla tavoin kuin ETF-tuotteilla ja osakkeilla. ETC:hen sisältyy lähtökohtaisesti liikkeeseenlaskijaan liittyvä luottoriski. Luottoriski pyritään poistamaan vakuusjärjetelyillä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ETC sijoituksen vakuutena on arvopapereita, kohde-etuutena oleva raaka-aine tai johdannaisia, kuten joukkovelkakirjalainoja tai osakkeita. Nämä voidaan myydä, jos ETC-sijoituksen liikkeeseenlaskija tulee maksukyvyttömäksi konkurssin tai jonkin muun syyn vuoksi. (OP 2022).

ETC-tuotteiden hinnanmuodostus on yleensä monimukaisempaa kuin perinteisten osake- tai korkorahastojen. Suurin osa ETC-tuotteista seuraavat jonkin raaka-aineen laskennallista indeksiä. Raaka-aineindeksi hinnoitellaan raaka-ainefutuureiden pohjalta. Tämä tarkoittaa sitä, että kokonaistuottoon vaikuttaa valuuttakurssimuutokset, jotka syntyvät ETC-tuotteen seuraamasta raaka-aineindeksistä. Indeksien arvo on usein määritelty Yhdysvaltain dollareissa, ja kun sen arvo muutetaan vaikkapa euroiksi, syntyy valuuttakurssimuutoksia. Kokonaistuottoon vaikuttavat myös raaka-aineen hinnanmuutos sekä futuurien rullauksesta koituvat voitot tai tappiot. ETC koostuu futuurisopimuksista ja futuurisopimuksissa on niin sanottu eräpäivä. Futuurien rullaus tarkoittaa siis sitä, että erääntyvää johdannaisfutuuria myydään ja myöhemmin erääntyvää ostetaan puolestaan tilalle. Jos pois myytävän futuurin hinta on matalampi kuin tilalle ostettavan, vaikuttaa se negatiivisesti indeksin ja ETC:n tuottoon. Jos taas voidaan myydä erääntyvä futuuri kalliimmalla kuin ostettava futuuri, syntyy rullausvoittoja, jotka vaikuttavat positiivisesti indeksin ja ETC:n tuottoon. (OP 2022).

5 SUOSITUIMMAT RAAKA-AINEIDEN SIJOITUSKOHTEET

Tässä kappaleessa esitellään neljä erilaista raaka-ainetta ja niiden hinnan muutoksia kolmen vuoden ajalta. Arvonmuutoksia kuvaavat taulukot on otettu erilaisilta sijoitusalueilta ja vertailtavan ajanjakson päättymispäivä on vuoden 2022 toukokuun alussa. Raaka-aineiden hintojen muutokset ovat saattaneet muuttua, kun lukija tätä lukee. Tavoitteena kuitenkin on luoda yleistä käsitystä millaisia muutoksia raaka-aineissa voi olla ja millaiset asiat voivat näihin muutoksiin vaikuttaa.

Raaka-aineet valikoituivat tähän osioon tämänhetkisen markkinatilanteen pohjalta, sekä piensijoittajalle perinteisemmin tutumpia sijoituskohteita ajatellen. Öljy ja puu ovat raaka-aineita, joissa vaihtelevat markkinatilanteet vaikuttavat suuremmin. Puolestaan kulta on turvallisempi sijoitusraaka-aine, koska sen arvo toimii tietynlaisena arvonsäilyttäjänä. Vilja taas valikoitui joukkoon mielenkiintoisena kohteena, sillä välttämättä piensijoittaja ei tiedä, että voi sijoittaa myös raaka-aineisiin, joita käyttää tavallisesti arjessa.

5.1 Öljy

Öljyä on käytetty raaka-aineena jo tuhansia vuosia. Noin 3000 vuotta ennen ajanlaskun alkua, Egyptissä ja Babyloniassa öljyä hyödynnettiin muumiointiin sekä talon- ja veneen rakennukseen. Lähihistoriassa taas öljyä on käytetty autoteollisuudessa, myöhemmin sitä on myös hyödynnetty lämmityksessä ja synteettisten aineiden valmistuksessa. Öljyn käyttö sisältää kuitenkin myös ongelmia. Sitä on olemassa vain rajallinen määrä ja myös sen poltosta aiheutuneet haitalliset päästöt aiheuttavat huolta ilmaston kannalta. Toistaiseksi jokainen maa on riippuvainen öljystä, eikä sitä pystytä korvaamaan lyhyellä aikavälillä ilman suuria toimenpiteitä. (Niskanen 2019). Tällä hetkellä suurimpia öljyntuottajamaita ovat Yhdysvallat, Saudi-Arabia sekä Venäjä. (Laatikainen 2019.)

Öljyn hinta on ajan myötä vaihdellut suurestikin erilaisten konfliktien tai kysyntämuutoksien takia. Esimerkiksi 1980-luvulla käyty Iran-Iraq sota nosti öljyn hinnan

yli 100 dollariin. Hinta kuitenkin lähti laskuun, kun kysyntä kasvoi, ja hinta putosi 25 dollariin. Samanlainen pudotus tapahtui vuonna 2008 finanssikriisin jälkeen. Öljyn hinta putosi vain muutamassa kuukaudessa yli 100 dollaria. Myös koronapandemialla on ollut vaikutusta kysyntään sekä tarjontaan. Ensin hinnat putosivat suuren kysynnän laskun vuoksi vuonna 2020. Taustalla oli yhtenä tekijänä lentoliikenteen vähentyminen. Vuotta myöhemmin öljyn hinta alkoi nousta vauhdikkaasti, jonka myös kuluttajat näkivät konkreettisesti, kun bensa hinnat kohosivat. (Osakesijoittaja 2022).

Kuvio 1. Öljy 1 (Nordnet 2022a)

Öljyn hintaan on vaikuttanut erilaiset tekijät. Kuvio 1 kuvaa öljyn hinnan muutoksia vuosien 2019–2022 aikana. Vuoden 2019 aikana öljyn hinta on pysytellyt suhteellisen samalla tasolla ilman hirveän suuria muutoksia. Kuitenkin vuoden 2020 alussa hinnat laskivat merkittävästi. Tähän laskuun on vaikuttanut koronapandemia, sillä kysyntä laski huomattavasti eikä raaka-aineelle ollut samanlaista käyttöä juuri sillä hetkellä, kun monet alat joutuivat lopettamaan toiminnan ainakin hetkellisesti. Vuotta myöhemmin hinnat kuitenkin lähtivät nousuun. Tässä taustalla

on ollut väestön toivo talouden toipumisesta. Erilaisia koronarajoituksia vähennettiin ja pyrittiin taas palaamaan hieman lähemmäs normaalia jatkuvaa elämää kuin ennen pandemian alkua. Hintojen nousu ei kuitenkaan pysähtynyt tähän, vaan kysyntä on lisääntynyt valtavasti ja samoin hintojen nousu jatkunut. Tähän on taas vaikuttanut maailman poliittiset riskit, kuten tällä hetkellä käytävä Ukrainan sota, ja sitä kautta esille tulleet riskit. Suuret öljytuottajamaat ovat voineet rajoittaa öljyn saatavuutta erilaisilla tuotantorajoituksilla, joista myös muut maat ovat kärsineet hintojen nousuna.

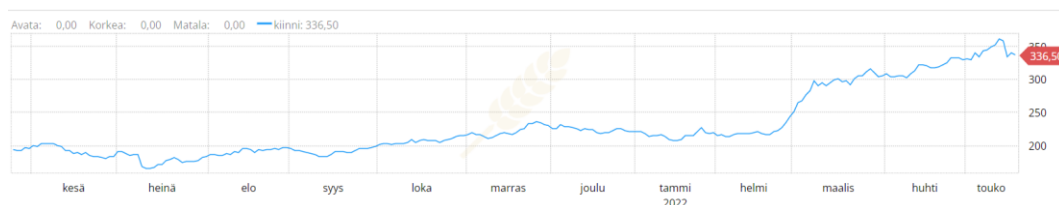
Epävakaasta maailmantilanteesta ja raaka-aineiden hintojen noususta huolimatta, osa alan yrityksistä hyötyy tästäkin. Saudi-Arabian öljy-yhtiö teki suurimman kvartaalituloksensa, jota on pönkittänyt Venäjän hyökkäys Ukrainaan. (Pikkarainen 2022.) Joten, jos piensijoittaja on osannut sijoittaa öljyyn heikommassa markkintilanteessa, voi nyt sijoituksien arvo olla kannattavampi kuin ostaessa. Öljy on raaka-aineena ainakin osittain volatiili sijoituskohde, sillä sen hinta muuttuu erilaisten muutoksien myötä, ja nousu voi myös jatkua kauemmin kuin mitä olisi voinut odottaa. Toki kaikissa sijoituskohteissa hinnat muuttuvat eri tilanteissa, mutta öljyn kohdalla muutokset voivat olla aika varmoja, koska sitä käytetään monessa muussa tuotannossa.

5.2 Vilja

Viljalla on ollut kautta historian suuri merkitys eri yhteiskuntien ja elämisen keskuudessa. Sitä on voitu käyttää maksun välineenä rahan tavoin. Ennen Suomen liittymistä Euroopan unioniin, sääteli se itse maatalouden asioita. Maatalouspolitiikka ohjasi viljantuotantoa sekä niiden markkinoita. Maataloutta valvottiin silloin valtion toimesta. Vuonna 1927 perustettiin valtion viljavarasto, joka harjoitti viljan ulkomaankauppaa, viljaylijäämien sijoittamisen sekä tarjonnan, että kysynnän tasapainottamisen. Euroopan Unioniin liittymisen jälkeen viljavarasto lakkautettiin. (HE 1994, 239).

Pääasiassa vilja on raaka-aine, jota käytetään suurimmaksi osaksi ruoanlaitossa ja leipomisessa. Viljat ovat raakamuodoissaan kasveja, joista jalostetaan erilaisia viljatuotteita, kuten leipää, jauhoja ja leipomotuotteita. Viljan tuotanto on valtava bisnes, siksi se toimii erinomaisena sijoituskohteena. Esimerkiksi vehnää tuotetaan jopa 600 miljoonaa tonnia vuodessa ympäri maailmaa. Tuotantomaat kuluttavat suuren osan itse tuottamastaan viljasta, ja siksi markkinoiden tarjonta riippuu paljolti viljan tuotantomääristä ja varastotilanteesta. Jos tarjonta on vähäistä, reagoi markkinat helpommin kysynnän ja tarjonnan muutoksiin. (Sijoitusrahastot 2022).

Viljaan voi sijoittaa suoraan hyödykkeen hinnalla tai erilaisten muiden sijoitustuotteiden kautta. Kun puhutaan suorasta viljakaupasta, ei kyse ole fyysisestä suurten määrien ostamisesta, vaan CFD-kaupasta. Silloin sijoittaa viljan hintaan. Viljakaupassa tehdään sopimus CFD-välittäjän kanssa sen sijaan, että ostettaisiin suoraan kohde-etuutta. Sijoittaessa sopimukseen kohde-etuudesta, on erityisen tärkeää seurata markkinoiden tarjontaa ja muutoksia. Erilaiset markkinatilanteet vaikuttavat viljan hintaan ja samoin sen kysyntään.

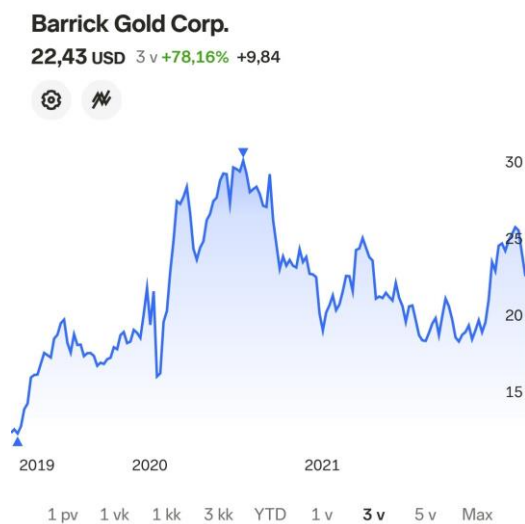
Kuvio 2. Vilja 1(Osakesijoittaja 2022a)

Viljan hinnan takana on monia vaikuttavia tekijöitä. Kuvio 2 kuvaa viljan hinnan muutoksia vuoden 2021 kesäkuusta vuoden 2022 toukokuuhun aikana. Kuvioista 2 voi päätellä, että hinnat ovat kohonneet vuoden aikana suhteellisen paljon. Suurimpia vaikuttavia tekijöitä hintojen nousuun ovat olleet sadon niukkuus ja kustannuksien kohoaminen. Vuonna 2021 viljan sato oli 30 % heikompi kuin aikaisempina vuosina. Tähän on vaikuttanut ilmaston muuttuminen, kuten suuret tulvat, sateet, kuumuus ja kuivuus. Myös energiakustannuksien nousu on kasvattanut vil-

jan hintaa, sillä maatalouksilla kuluu yhä enemmän rahaa tuotannon ylläpitämiseen, ja saadusta sadosta tulisi saada myös kohtuullinen, kustannukset kattava korvaus. Kohonneella inflaatiolla ja epävarma maailman tilanne vaikuttavat viljan markkinoihin ja tätä kautta hintojen nousuun. Myös kuluttajien tottumukset erilaisiin viljatuotteisiin vaikuttaa paljon tuotteen kysyntään. Kasvava viljatuotteiden käyttö nostaa myös viljan tarvetta, ja tällöin hintojen nousulla voidaan säännellä sen tarvetta. (Tilastokeskus 2021).

5.3 Kulta

Kulta on yksi vanhimmista tavoista sijoittaa. Sitä on käytetty valuuttana ennen kuin digitaalinen raha, osakkeet sekä velkakirjat keksittiin ja niistä tuli maksun välineitä. Kulta on tarjonnut myös turvaa korkean inflaation ympäristössä ja valuuttakriiseissä. Pitkällä aikavälillä kulta ei ole kuitenkaan ehkä parhain mahdollinen tuottoisa sijoituskohte. Se on enemmänkin arvonsäilyttäjä ja turvasatama. Jeremy Siegel on tutkinut kirjassaan *Stock for the Long Run* kullan, osakkeiden, pitkien valtionlainojen, lyhyiden valtionlainojen ja käteisen arvon kehitystä vuosina 1802–2012. Valtavasta määrästä historiadataa Siegel sai luotua erilaisia taulukoita, jotka osoittivat paljonko esimerkiksi osakkeet ja kulta on tuona aikana tuottaneet reaali- tuottoa. Osakkeet tuottivat 6,6 %, kun puolestaan kulta samana ajanjaksona 0,7 % tuottoa. Näissä prosenteissa oli huomioitu inflaation vaikutus. Siegel oli myös laskenut tuotot nominaalisesti eli ilman inflaation vaikutusta. Silloin osakkeiden keskimääräiseksi vuosituotoksi saatiin 8,1 % ja kullan 2,1 %. (Talousopas 2020, Hämmäläinen & Oksaharju 2016, 121–122.) Kulta ei siis ollut kovinkaan tuottelias sijoituskohte, vaan toimi ehkä enemmän turvallisena sijoituskohteena vuosien varrella sijoittajille.

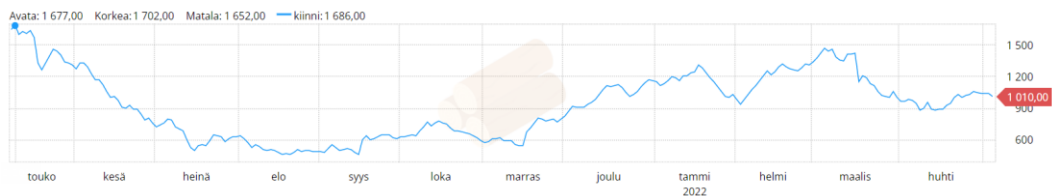
Kuvio 3. Kulta 1(Nordnet 2022b)

Kullan hintaan on vuosien varrella vaikuttanut erilaiset tekijät. Kuvio 3 kertoo kullin hinnan muutoksia 2019–2022 ajanjakson aikana. Suurempia muutoksia on havaittavissa vuoden 2020 alussa, jolloin hinta on ollut selvästi nousussa. Se on kuitenkin laskenut suhteellisen samalle tasolle loppuvuodesta. Hinnan muutoksiin on vaikuttanut esimerkiksi, jos keskuspankit ovat hajauttaneet rahavaransa paperivaluutoista kullaksi, jolloin kullin hinta yleensä nousee. Keskuspankit kokevat kullin vahvuudeksi sen turvallisuuden, likvidin sekä tuottoisuuden. Myös Yhdysvaltain dollarin arvo on vaikuttanut kullin hintaan, koska niillä on toisiinsa käänteinen vaikutus. Tämä johtuu siitä, että kulta on dollarimääräistä. Esimerkiksi Yhdysvaltojen vahvempi dollari pyrkii pitämään kullin hinnan alhaisena, puolestaan heikompi dollari nostaa kullin hintaa kysynnän vuoksi. Jatkuvasti muuttuva talous, maailman tulevaisuuden näkymät, hintojen lasku sekä diplomaattiset paineet saavat monet sijoittajat kiinnostumaan kultaan ja siihen investoimiseen. Kun oma usko perinteiseen valuttaan laskee, kasvaa kiinnostus kultaan ja muihin sijoitettaviin jalometalleihin. (Suomen kultareservi, 2021). Tämä lisää kysyntää, joka puolestaan nostaa hintoja. Tämä on selvästi havaittavissa yllä olevasta kuviosta. Kultaan sijoitetaan monesti myös, koska se säilyttää hyvin arvonsa, vaikka muissa sijoituskohdeissa muutokset olisivat kovinkin suuria.

5.4 Metsä ja puu

Suomessa yhä useampi omistaa metsää, joka on metsäsijoittamisen yleisin muoto. Metsäpala on voitu saada perintönä aikaisemmilta sukupolvilta tai sitten ostettu arvonsäilyttäjä kohteena. Koronaelpyminen on myös kasvattanut metsäsijoittamisen suosiota, koska metsä on kohteena hyvä sijoitussalkun hajauttaja, ja näin voi tuoda turvaa muille sijoituksille muuttuvina aikoina. Metsän ja puun hinnan muutokset seuraavat inflaatiota, joten niiden omistaminen tuo suojaa kuluttajahintojen nousua vastaan. Varsinaisen metsän omistamisen lisäksi sijoitetaan paljon metsärahastoihin tai yhteismetsäosuuksiin. Metsäsijoituksen tuotto tehdään pitkälle ostohetkellä, jolloin metsäpalan arvonnääritys on suuressa roolissa hinnan muodostumiselle. Metsäsijoittamisessa suositellaan pidempää sijoitushorisonttia, kuten 10–20 vuotta. Tätä suositellaan siksi, että puun myynnistä tulevat kassavirrat jakautuvat yleensä pidemmälle ajalle. (Huovinen 2021.)

Sijoituskohteena voi olla myös metsän lisäksi puutavara. Silloin kauppaa käydään joko hankintakauppana tai pystykauppana. Jos sijoittaja toimii myyjänä, edellyttää se metsän omistamista, josta puita myydään yksityisille ostajille ja metsäyhtiöille. Hankintakaupassa myyjä toimittaa ostajan vaatiman puutavaran sovittuun kohteeseen. Tätä muotoa käytetään enää harvemmin. Pystykaupoissa puolestaan myyjä luovuttaa ostajalle oikeuden harventaa tietyn alueen omistamastaan metsästä. Pystykaupoissa voi olla vaikea määritellä puulle hintaa, koska siihen vaikuttaa paljon se, hakataanko metsä tukeiksi, pikkutukeiksi, kuitupuuksi vai pikkuparuiksi. Suurin vaikuttava tekijä puun myymiselle on metsänhoidollinen tarve. (Jaakkonen 2019.)

Kuvio 4. Puu 1 (Osakesijoittaja 2022a)

Kuviossa 4 puun hintaa vertaillaan vuoden ajanjaksolla, sillä sen hinnan muutoksista on vaikeampi saada selkeää pidemmän ajan kuviota. Puun hinta on esitetty amerikkalaisissa mitoissa. Tutkittaessa kuvioita 4 voi huomata, että puun hinta on vertailtavan ajanjakson aikana muuttunut suhteellisen paljon. Vuoden 2021 toukokuussa hinta oli yli 1600 dollaria, mutta jo kesällä hinnat kävivät pohjalukemissa, noin reilussa 400 dollarissa. Loppuvuoden hintojen nousuun puolestaan on vaikuttanut Amerikassa roihunneet metsäpalot, jolloin puutavaralle oli paljon kysyntää. Silloin puuta lähetettiin jopa Suomesta, joten puun määrä väheni ja hinnat nousivat kotimarkkinoilla. Myös muualla maissa puutavaralle on ollut kysyntää. Ruotsissa on ollut pulaa lehtikuitupuusta, Puolassa taas haalittiin koivua. (Riikilä 2022). Hinnan nousuun on vaikuttanut myös Suomessa ihmisten kasvava tarve puutavaralle. Koronapandemian aikana moni saattoi lähteä toteuttamaan uusia haaveita, kuten terassin kunnostamisesta tai mökille laiturin rakentamisesta. Myös kasvava tarve uusille asuintaloille kasvattaa puutavaran kysyntää, sillä rakentamiseen käytetään suhteellisen paljon puutavaraa. Kasvava kysyntä niin Suomessa kuin ulkomailla, ja puutavaran rajallinen määrä väistämättä nostavat hintoja.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä kappaleessa esitellään opinnäytetyössä hyödynnetty tutkimusmenetelmä, tutkimuskysymykset ja tutkimuslomake, jolla aineistoa kerättiin piensijoittajilta. Tutkimuksen tarkoituksena on tuoda esille, miten piensijoittajat sijoittavat raaka-aineisiin ja millaisiin kohteisiin.

6.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tutkimuksessa käytetään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Saatu aineisto on suurimmaksi osaksi numeraalista, joka analysoidaan erilaisin tilastollisin menetelmin. Tiedonkeruumenetelmä valitaan tutkimusongelman perusteella ja sen, mikä menetelmistä sopii parhaiten kyseiseen tutkimukseen. (Heikkilä 2014, 15–17.) Opinnäytetyön tutkimuksen tutkimuskysymykset ovat:

- Mihin raaka-aineisiin piensijoittajat sijoittavat?
- Toteutetaanko sijoittaminen päiväkauppana?
- Suosivatko piensijoittajat indeksejä tai erilaisia vipu tuotteita?

Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeella. Tutkimus toteutettiin Google Forms-kyselylomakkeella, joka jaettiin piensijoittajille vastattavaksi. Kyselylomake oli standardoitu tutkimuslomake, jossa vastausvaihtoehdot olivat valmiina. Kyselylomakkeeseen pystyi vastata anonyymisti ja saadut vastaukset käsiteltiin luottamuksellisesti ainoastaan tämän opinnäytetyön tutkimuksessa. Ennen kyselylomakkeen julkaisua sitä kokeiltiin neljällä henkilöllä, jotta voitiin varmistaa lomakkeen tekninen toimivuus sekä kysymyksien ymmärrettävyys. Kyselylomaketta parannettiin hieman kokeilun jälkeen, esimerkiksi kysymyksiä muotoiltiin saannallisesti paremmaksi sekä kysymysten järjestystä hieman muutettiin. Valmis pa-

ranneltu kyselylomake lähetettiin piensijoittajille vastattavaksi kahdessa eri suljetussa Facebook ryhmässä. Testivastauksia ei ole otettu huomioon kyselylomakkeen tuloksissa.

Kyselylomake sisältää yhteensä 18 kysymystä, joista kolme ensimmäistä ovat pakollisia. Kysely sisältää monivalinta-, suljettuja- sekä itse vastattavia -kysymyksiä. Kyselyn tavoitteena on selvittää millaisiin raaka-aineisiin piensijoittajat sijoittavat, sijoittavatko pidemmällä aikavälillä ja millaisia sijoitustuotteita suosivat. Näiden lisäksi kyselyn tavoitteena on selvittää piensijoittajien kohtaamia sijoitusriskejä, raaka-ainesijoittamisen tulevaisuutta sekä millä sijoitusalustalla sijoittavat raaka-aineisiin.

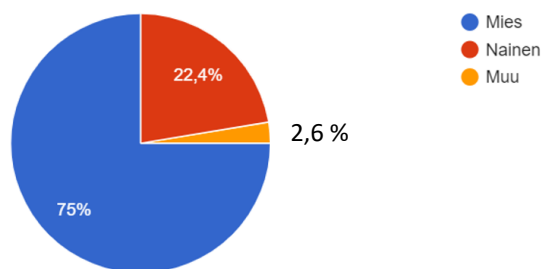
Kyselylomake oli avoinna vastattavana viisi päivää toukokuussa 2022. Lomaketta jaettiin vastattavaksi kahdessa Facebook ryhmässä, sekä suoraan yksittäisille piensijoittajille viestipalveluissa. Vastauksia kyselyyn saatiin 80 vastausaikana. Kyselylomake on työn liitteenä numerolla 1.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä kappaleessa käydään läpi opinnäytetyön tutkimuksesta saatuja tuloksia sekä analysoidaan mahdollisia vaikuttavia tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet piensijoittajien sijoituskohteisiin tai tapoihin sijoittaa. Vastauksien tukena käytetään aikaisempaa teoretietoa, sekä piensijoittajien itse kirjoittamia kommentteja liittyen omaan sijoitustapaan tai kokemuksiin sijoitusmarkkinoista. Erityisen tärkeää on huomioida, että osa päätelmistä perustuu sijoittajien kokemuksiin, eikä tässä tutkimuksessa oletettu piensijoittajien olevan ammattilaisia, vaan enemmän sijoitusharrastajia. Myös tämänhetkinen tieto saattaa muuttua hyvinkin nopeasti, joten aiheeseen lisää perehdyttäessä suositeltavaa on tutkia ajantasaisia tietolähteitä. Kyselytutkimuksen tulokset esitetään kaavioina sekä prosenttilukuina, jossa on myös kerrottu lukuna vastaajien määrä, jota kuvataan kirjaimella n.

7.1 Taustatiedot

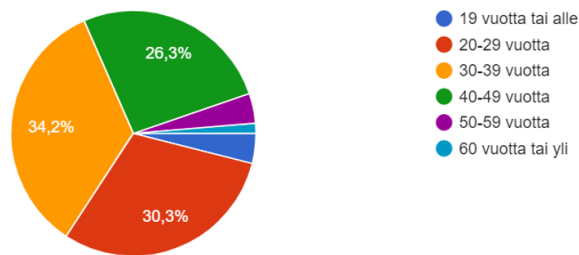
1. Sukupuoli

Kuvio 5. Sukupuoli 1

Kyselyn ensimmäiset kysymykset liittyivät piensijoittajan taustatietoihin. Taustatiedoissa selvitettiin sijoittajan ikää sekä sukupuolta. Kuten kuvio 5 näyttää, kyselyyn vastanneista suurin osa 75 % (n=58) oli miehiä ja naisia 22,4 % (n=20). Muun sukupuolisia vastanneita oli 2,6 % (n=2).

2. Ikä

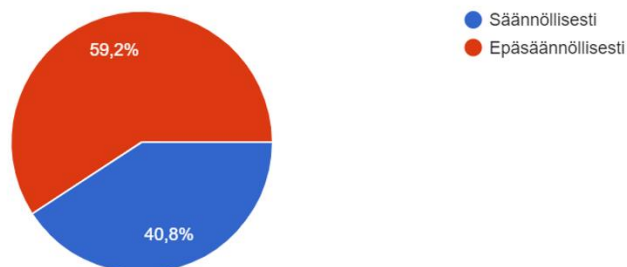

Kuvio 6. Ikä 1

Toisena kysymyksenä selvitettiin sijoittajien ikää. Vastaajien ikä jakaantui enimmäkseen kolmelle eri ikäkategorialle. Kuvioista 6. voi huomata, että suurempi osa vastaajista oli 30-39-vuotiaita, 34,2 % (n=28). Myös 20-29-vuotiaita sijoittajia oli suhteellisen paljon, 30,3 % (n=25). Lähes samoissa lukemissa oli myös ikäryhmä 40-49-vuotiaat, 26,3 % (n=20). 19-vuotiaita tai alle sekä 50-59-vuotiaita vastanneita oli molempia ryhmiä 2,9 % (N=3). 60-vuotiaita tai yli olevia vastanneita oli vain 1,3 % (n=1). Kaikista vastauksista voidaan päätellä, että tähän kyselyyn vastanneista suurin osa sijoittui iältään 20–40 vuotiaisiin, joka oli hieman yllättävä tieto, kun pohditaan raaka-ainesijoittamista piensijoittajien keskuudessa. Opinäytetyön aiheeseen perehtyessä pienenä ennako-oletuksena oletettiin, että raaka-aineisiin sijoittaa vähemmän nuorempi ikäryhmä, koska raaka-ainesijoituksilla ei niinkään saavuteta suuria voittoja, vaan enemmän turvataan muita sijoituksia. Kyselytulokset kuitenkin osoittivat tämän ennako-oletuksen vääräksi, sillä jo nuorimpia raaka-aine piensijoittajia oli 19-vuotiaat. Tämä osoittaa sen, että jo yhä nuoremmat sijoittajat pohtivat aktiivisesti muitakin sijoituskohteita sekä mahdollisia arvonsäilyttäjiä, kuten raaka-ainesijoituksia.

7.2 Sijoituskohde

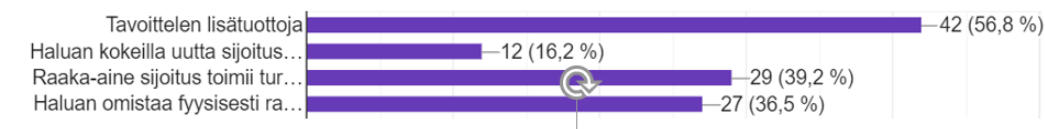
3. Sijoitatko säännöllisesti raaka-aineisiin, kuten kultaan, öljyyn, viljaan tai puuhun yms?

Kuvio 7. Sijoittamisen säännöllisyys 1

Kolmantena pakollisena kysymyksenä selvitettiin, sijoittaako piensijoittajat raaka-aineisiin säännöllisesti vai enemmän epäsäännöllisemmin. Suurin osa vastaajista vastasi, että sijoittaa epäsäännöllisesti raaka-aineisiin, 59,2 % (n=47). Puolestaan 40,8 % (n=33) vastasi sijoittavansa säännöllisesti kohteeseen. Tämä tulos oli odotettavissa, koska moni piensijoittaja kokee raaka-ainesijoittamisen enemmän arvonsäilyttäjänä, kuin kohteena, jolla voisi vaurastua huomattavasti ainakaan lyhyellä aikavälillä. Pidemmällä aikavälillä sijoittaessa, sijoittajan ei tarvitse myöskään koko ajan olla tietoinen päivän markkinatilanteesta, vaan voi hyödyntää esimerkiksi osta ja pidä menetelmää sijoittamisessa. Nämä päätelmät ovat tehty piensijoittajien itse vastaaminen kommenttien perusteella, joita sai jättää kyselylomakkeen lopussa.

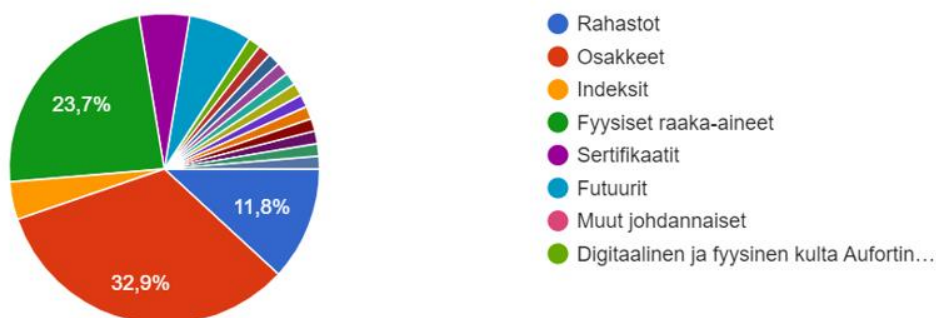
4. Miksi sijoitat raaka-aineisiin?

Kuvio 8. Sijoituskohteen tarkoitus 1

Seuraavaksi piensijoittajilta kysyttiin, miksi he sijoittavat raaka-aineisiin. Vastausvaihtoehdot oli määritelty etukäteen, joista oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto. Suurin tarkoitus sijoittajille raaka-ainesijoittamisessa oli lisätuottojen tavoittelu, 56,8 % (n=42). Toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi koettiin raaka-aineen turvamuille sijoituksille eli turvasatamana toimiminen, 39,2 % (n=29). Tärkeäksi koettiin myös fyysisen tuotteen omistaminen, 36,5 % (n=27). Vähiten vastausvaihtoehdoista kiinnostusta sai puolestaan uuden sijoituskohteen kokeilu, johon vastasi vain 16,2 % (n=12). Vastausvaihtoehdoissa oli mahdollisuus myös valita jokin muu syy raaka-ainesijoittamiselle. Yksittäisiä vastauksia tuli esimerkiksi portfolion hajauttaminen, metsän omistaminen, alhainen korrelaatio sekä uuden sijoituskohteen oppiminen. Tästä voidaan päätellä, että piensijoittajilla tärkeää on turvata omat sijoitukset turvallisilla arvonsäilyttäjä kohteilla, mahdollisesti hankkia lisätuottoja sekä myös kokeilla uteliaisuudesta täysin uusia sijoitusmahdollisuuksia omien aikaisempien sijoituksiensa rinnalle.

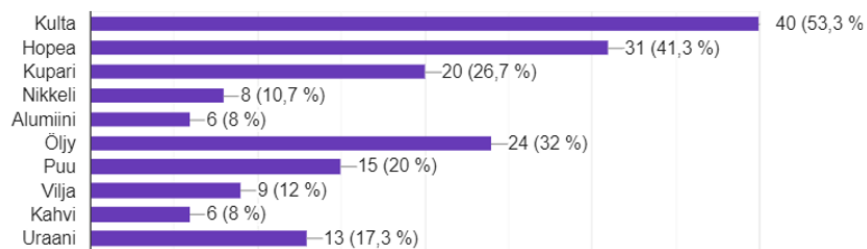
5. Miten sijoitat raaka-aineisiin?

Kuvio 9. Sijoituskohde 1

Kyselylomakkeessa selvitettiin myös piensijoittajien tapaa sijoittaa raaka-aineisiin. Suosituimmaksi tavaksi nousi osakkeet, johon sijoitettiin 32,9 % (n=25). Myös fyysiset raaka-aineet olivat suhteellisen monella tapana sijoittaa. Vähiten sijoitettiin puolestaan futuurien, sertifikaattien ja muiden johdannaisten kautta, vaikka kyllä niissäkin oli muutama vastaaja. Tässä kysymyksessä törmättiin hieman huonoon kysymyksen asetteluun, koska moni piensijoittaja sijoittaa kahdella tai useammalla tavalla raaka-aineisiin ja kyselyssä pystyi valita vain yhden vaihtoehdon. Osa vastaajista oli valinnut siksi vaihtoehdon ”Muu” ja kertonut että sijoittaa osakkeisiin ja rahastoihin samanaikaisesti. Näitä vastauksia oli kuitenkin vain yksittäisiä tapauksia. Rahastot ja osakkeet koetaan yleensä mielekkäiksi kohteiksi sijoittaa niiden helppouden vuoksi.

6. Mihin raaka-aineeseen /aineisiin sijoitat?

Kuvio 10. Raaka-aineet 1

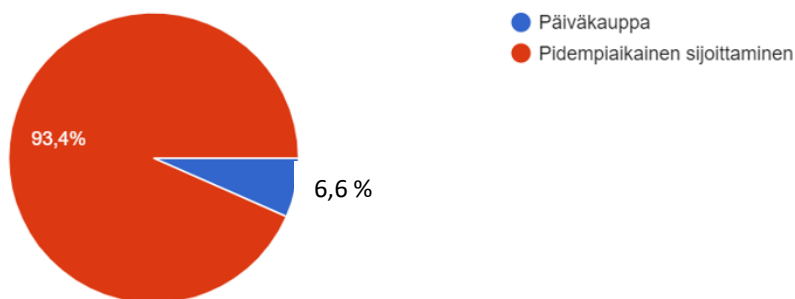
Raaka-aine sijoituskohteeksi vastaajien suosio kohdistui kultaan, 53,3 % (n=40) sekä hopeaan 41,3 % (n=31). Moni piensijoittaja kokee jalometallien arvon säilyvän hyvin sekä jos omistaa kyseistä kohdetta fyysisenä, on se myös mielekäs tuote itselle. Vastaajien suosio kohdistui myös osittain öljyyn sijoittamiseen, sillä sen oli valinnut kohteeksi 32 % (n=24). Toki tämän raaka-aineen kohdalla sijoittajien kiinnostus voisi olla korkeampi, jos ei otettaisi huomioon tämänhetkistä maailmantilannetta ja öljyn hinnan kohoamista. 26,7 % (n=20) vastaajista sijoittaa kupariin. Myös uraaniin sijoitetaan suhteellisen paljon 17,3 % (n=13), jos mietitään että se on kohteena hieman harvinaisempi. Yllättäviä raaka-aine sijoituskohteita olivat

puu 20 % (n=15), vilja 12 % (n=9) sekä kahvi 8 % (n=6). Varsinkin kun pohditaan teoreettisen kirjallisuuden pohjalta, niin viljaan ja kahviin sijoittamista ei suuremmin tuoda esille. Näihin kohteisiin täytyy löytyä omaa intoa perehtyä sekä lähteä kokeilemaan sijoittamaan. Puuhun puolestaan sijoitetaan hieman enemmän nykyään myös nuorten keskuudessa. Taustalla voi olla vaikkapa halu omistaa konkreettisesti maata ja puun hyödyntäminen myöhempiin tarpeisiin. Kyselylomakkeella vastauksia tuli myös yksittäin erilaisiin muihin kohteisiin, kuten teräkseen sekä platinnaan. Piensijoittajilla raaka-ainesijoituskohteita on erilaisia, on suosittuja jalometalleja, öljyä, hieman harvinaisempia tuotantomateriaaleja sekä myös varmasti koetilumielessä hankittuja kohteita.

Kyselylomakkeella selvitettiin myös millä eri alustoilla piensijoittajat sijoittavat raaka-aineisiin. Tämä kysymys oli vapaasti itse vastattava kysymys, sillä kyselyä luodessa oli vaikea olettaa mahdollisia sijoitusalueita. Vapaavalintainen vastausminen myös mahdollisti sen, että kysymykseen ei ollut pakko vastata, jos koki sen liian henkilökohtaisena kysymyksenä. Vastauksia saatiin yli 50, joista suosituimmaksi sijoitusalueeksi valikoitui Nordnet, Nordea sekä Mandatum. Yksittäisiä ulkomaalaisia sijoitusalueita oli myös tuotu esille, sekä esimerkiksi kullin eri jälleenmyyjä yrityksiä. Pankit ja helppokäyttöiset sijoitusalueet koettiin selvästi suosituimmiksi tavoiksi sijoittaa raaka-aineisiin. Rahastosijoituksissa pankit toimivat suosituimpina kohteina, sillä monella sijoittajalla voi olla kuukausittainen säästäminen kyseiseen rahastoon suoraan omalta säästötililtä.

7.3 Sijoitushorisontti ja tuottavuus

8. Millainen sijoitushorisontti raaka-ainesijoittamisessa sinulla on? Sijoitatko päiväkauppana vai pidempiaikaisena sijoituksena?

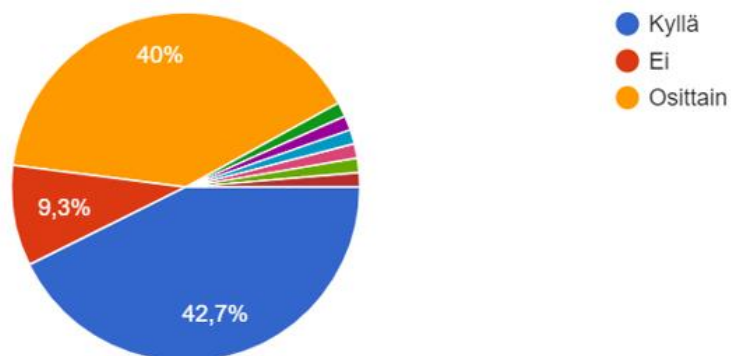

Kuvio 11. sijoitushorisontti 1

Kyselylomakkeella selvitettiin millaisella sijoitushorisontilla piensijoittajat sijoittavat raaka-aineisiin. Suurin osa vastaajista sijoittaa pidemmällä aikavälillä raaka-aineisiin, 93,4 % (n=71). Pieni osa kuitenkin sijoittaa myös päiväkauppana. Tämä oli positiivinen vastaustulos, sillä kyselyä luodessa mielenkiinto keskittyi erityisesti siihen, sijoittaako juurikaan piensijoittajat päiväkauppana. Raaka-aine sijoituskohteenä on hieman haasteellinen, ja sillä on varmasti vaikea saada nopeita tuottoja lyhyessä ajassa, koska raaka-aineiden hinnat voivat pysyä pitkään samalla tasolla.

Kyselyssä selvisi edellisen lisäksi, että vastaajista 52,7 % (n=38) on sijoittanut raaka-aineisiin 1-5 vuotta, ja 21,6 % (n=16) puolestaan on sijoittanut jo 6–10 vuotta. Muutamia piensijoittajia oli myös ääripäistä, jotka ovat sijoittaneet yli 10 vuotta tai vastaavasti alle vuoden verran. Tästä voi kuitenkin päätellä sen, että raaka-aineisiin sijoitetaan, ja on sijoitettu jo monia vuosia, vaikka aiheena sen on monelle vielä todella vieras. Raaka-ainesijoittamisen suosion kasvaessa ja tietoisuuden lisääntyessä nämä jo siihen sijoittavat ovat silloin hyvin kokeneita sijoittajia.

9. Ovatko raaka-ainesijoitustesi tuotot vastanneet odotuksiasi?

Kuvio 12. Tuottavuus 1

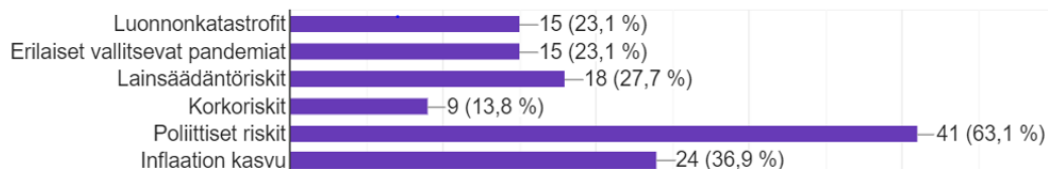
Sijoitushorisontin jälkeen kyselyssä selvitettiin, onko raaka-ainesijoitusten tuotot vastanneet piensijoittajien omia odotuksia. Vastaukset jakautuivat aika tasan. 42,7 % (n=33) vastasi, että sijoitustuotot ovat vastanneet omia odotuksia. Puolestaan 40 % (n=30) vastasi että tuotot ovat osittain, mutta eivät kokonaan vastanneet omia odotuksia. Myös reilu 9 % koki, että tuotot eivät ole vastanneet omia odotuksia sijoituksistaan. Osalla tähän vaikutti se, että raaka-ainesijoitus oli vasta hankittu ja tuottoja ei ollut vielä syntynyt. Osa vastasi vaihtoehdolla ”Muu”, että on hankkinut raaka-ainesijoituksen pahanpäivän varalle, kuten vaikkapa kultaa omaan säästöön.

Omien tuotto-odotuksien jälkeen hyvänä jatkokysymyksenä selvitettiin, että mitkä kohteet ovat olleet kannattavampia sijoituskohteita. 46,3 % (n=33) vastasi, että osakkeet ovat olleet heille kannattavin sijoituskohte. 21 % (n=14) vastasi puolestaan kannattavaksi kohteeksi fyysiset tuotteet. Tämä vastaus hieman yllätti, sillä helposti voisi ajatella, että juuri perinteiset osakkeet ja rahastot olisivat vain kannattavia kohteita. Tässä on hyvä muistaa, että fyysiset tuotteet yleensä säilyttävät arvonsa hyvin, ja siksi moni koki sen kannattavana. Myös futuurit ja sertifikaatit koettiin kannattavina, joka oli myös yllättävä vastaustulos. Toki jos piensijoittajalla on kokemusta futuureilla ja sertifikaateilla käytävästä kaupasta, voi niillä tuottoja

saada huomattavasti enemmän ja lyhyemmässä ajassa kuin muilla sijoituskohteilla.

7.4 Riskit

13. Millaisia riskejä olet kohdannut sijoittaessasi raaka-aineisiin?

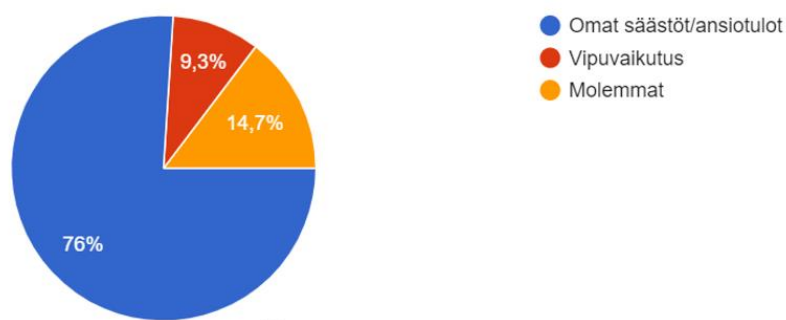
Kuvio 13. Riskit 1

Kannattavuuden ja tuotto-odotuksien jälkeen kyselylomakkeella lähdettiin selvittämään piensijoittajan kohtaamia sijoitusriskejä. Suurimmaksi riskiksi koettiin poliittiset riskit 63,1 % (n=41). Toisena suurimpana riskinä piensijoittajat kokivat inflaation kasvun 36,9 % (n=24). Näihin vastaustuloksiin varmasti vaikuttaa tämän hetkinen epävarma ja muuttuva maailmantilanne. Erilaiset sodat ja poliittiset mielipiteet vaikuttavat väistämättä sijoitusmarkkinoihin sekä myöhemmin myös inflaatioon, joka puolestaan näkyy hintojen kohoamisena. Luonnonkatastrofit, erilaiset pandemiat sekä lainsäädäntöriskit koettiin riskeinä, mutta huomattavasti vähemmän. Jos sama kysely olisi kysytty muutama vuosi sitten, olisi varmasti pandemian riski koettu suurempana kuin nyt. Tällä hetkellä piensijoittajat tavoittelevat pääsevänsä yli pandemian aiheuttamista vaikutuksista, jotta sijoittaminen voisi jatkua taas normaalisti.

Koettuihin riskeihin jatkokysymyksenä oli, miten piensijoittajat ovat huomioineet sijoitusriskit omissa sijoituksissaan. Tähän kysymykseen vastaaja sai vastata sanallisesti itse. Kaikissa 52 vastauksessa oli mainittu hajauttaminen joko ajallisesti tai eri sijoituskohteisiin. Raaka-ainesijoituksia saatettiin siis tehdä pidemmällä aikavälillä eri kohteisiin ja erilaisilla sijoituspääomilla. Osalla oli myös käytössä selkeitä sijoitusstrategioita, vaikkapa oli määritellyt tarkasti tietyn päämäärän ja kun siihen

päästään, kotiutetaan saavutettu tuotto. Tätä kutsutaan stop-loss myyntitoimeksiannoksi. Moni vastaaja koki myös oman sijoitussuunnitelman olevan tärkeässä roolissa riskien hallinnassa sekä niiden ehkäisyssä.

14. Sijoitatko raaka-aineisiin omilla säästöilläsi/ansiotuloillasi vai hyödynnätkö vipuvaikutusta sijoittamisessa?

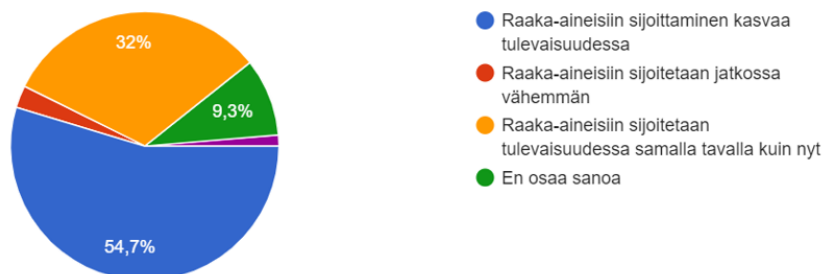

Kuvio 14. Sijoituspääoma 1

Riskien kartoituksen jälkeen kyselylomakkeella selvitettiin millä pääomalla piensijoittajat sijoittavat raaka-aineisiin. 76 % (n=58) vastaajista rahoittaa sijoittamisensa omilla säästöillä tai ansiotuloilla. Tästä voi päätellä, että moni piensijoittaja hakee omille ansiotuloilleen lisätuloja raaka-ainesijoituksillaan. Positiivinen yllätys oli myös se, että jopa 14,7 % (n=12) käyttää säästöjään ja vipuvaikutusta sijoittamisessaan. Tämä oli positiivinen tulos tutkimukselle, koska viputuotteiden merkitystä raaka-ainesijoittamisessa lähdettiin työn alussa selvittämään. Reilu 9 % käyttää ainoastaan viputuotteita sijoittamisessa. Tätä voivat hyödyntää jo kokeneemat raaka-ainesijoittajat, jotka esimerkiksi sijoittavat futuureihin tai sertifikaatteihin päiväkauppana.

7.5 Raaka-ainesijoittaminen tulevaisuudessa

15. Miten arvioisit oman kokemuksesi perusteella raaka-ainesijoittamisen tulevaisuutta?

Kuvio 15. Raaka-ainesijoittaminen 1

Kyselylomakkeen lopussa piensijoittajilta selvitettiin omien kokemuksensa perusteella, miten raaka-ainesijoittaminen muuttuu tulevaisuudessa. 54,7 % (n=43) vastaajista oli sitä mieltä, että raaka-aineisiin sijoitetaan tulevaisuudessa enemmän. Puolestaan 32 % piensijoittajista kokee raaka-ainesijoittamisen pysyvän suhteellisen samalla tasolla kuin nykyin. Reilu 9 % vastaajista ei osannut ottaa asiaan kantaa ja vain 2 % vastaajista koki, että raaka-aineisiin sijoitetaan tulevaisuudessa vähemmän. Tulevaisuudessa raaka-ainesijoittamisen kiinnostus varmasti kasvaa piensijoittajien keskuudessa. Tämän kyselytutkimuksen perusteella osa on aloittanut raaka-ainesijoittamisen vasta hiljattain, joten sen tietoisuus kasvaa varmasti koko ajan ja tulee suosituimmaksi sijoituskohteeksi ajan myötä.

Piensijoittajien omien arvioiden mukaan myös raaka-aineiden hinnat tulevat tulevaisuudessa nousevan, kun kiinnostus sijoituskohteeseen kasvaa ja erilaiset maailmantilanteet muuttavat sijoitusmarkkinoiden hintoja. 61,3 % (n=48) vastaajista oli sitä mieltä, että hinnat tulevat raaka-aineissa nousemaan. 9 % vastaajista koki, että hinnat pysyvät samana kuin tällä hetkellä. Tähän vastaustulokseen voi paljon myös vaikuttaa oma raaka-ainesijoitus historia sekä kokemukset hintojen nousuista. Piensijoittajien jakamien kokemusten perusteella, osa on kokenut alhaiset

ostohinnat raaka-aineita hankkiessa, ja nyt erilaisessa maailmantilanteessa hintojen nousu voi tuntua suuremmalta. Osa taas on sijoittanut raaka-aineisiin jo kohonneiden hintojen aikana, ja jatkuva nousu ei välttämättä koeta samalla tavalla suurena.

7.6 Johtopäätökset

Kyselytutkimus kokonaisuudessaan antoi suhteellisen kattavan kuvan erilaisista raaka-aine piensijoittajista, miten erilaiset riskit vaikuttavat sijoittamiseen ja millaisena raaka-ainesijoittaminen nähdään tulevaisuudessa ylipäätään. Piensijoittajat sijoittavat suhteellisen monipuolisesti erilaisiin raaka-aineisiin erilaisilla sijoitustuotteilla. Osakkeet sekä fyysiset tuotteet koetaan turvallisiksi sijoitustavoiksi, mutta myös piensijoittajat sijoittavat raaka-ainerahastoihin sekä erilaisiin johdannaisiin. Fyysiset raaka-ainesijoitukset tuovat turvaa piensijoittajien muille sijoituksille. Siksi fyysisiin tuotteisiin sijoitetaan pidemmällä aikavälillä, jolloin voidaan hyödyntää raaka-ainesijoitusten arvonsäilymistä turvana.

Tällä hetkellä erilaiset poliittiset riskit, inflaation kasvu sekä luonnonkatastrofit lisäävät sijoitusmarkkinoiden riskejä. Silloin tärkeässä roolissa on piensijoittajan oma sijoitussuunnitelma, jossa on myös määritelty omat riskiensietokyvyt sekä sijoitusstrategia, joka tukee sijoitussuunnitelmia erilaisissa maailmantilanteissa. Hajauttamalla ajallisesti tai eri sijoituskohteisiin voi vähentää riskejä ja välttää sijoittamasta ainoastaan nousussa olevassa markkinatilanteessa. Vaikka erilaiset muuttuvat tilanteet ovat heiluttaneet raaka-ainemarkkinoita, koetaan sijoittamisen tulevaisuudessa kasvavan, osaksi siksi, että raaka-aine sijoitukset voivat tuottaa turvaa sijoittajalle. Lisäksi piensijoittajat etsivät uudenlaisia kohteita sijoittaa.

8 YHTEENVETO

Toteutetulla tutkimuksella ja opinnäytetyöllä pyrittiin vastaamaan alussa esitettyihin kysymyksiin ja saamaan hieman laajempaa kuvaa raaka-ainesijoittamisesta piensijoittajien keskuudessa. Tutkimuksessa selvitettiin, millaisiin kohteisiin piensijoittajat sijoittavat raaka-ainemarkkinoilla, käydäänkö kauppaa pidemmällä aikavälillä vai suositaanko päiväkauppaa. Lisäksi tutkimuskohteena oli, että millaisten sijoitustuotteiden avulla raaka-aineisiin sijoitetaan. Opinnäytetyön tavoite oli käydä sijoittamisen perustekijät läpi, kuten erilaiset tavat sijoittaa, ajallisen keston merkitys sijoittamiseen, millaisia riskejä sijoituksissa voi olla ja miten niitä voi hallita. Kokonaisuudessaan työ on kattava työ raaka-ainesijoittamisesta yleisesti.

Työssä toteutettu tutkimus antoi kattavan kuvan siitä, miten piensijoittajat sijoittavat raaka-aineisiin. Suosituiksi kohteiksi koettiin osakkeet, rahastot sekä fyysiset tuotteet. Ne koettiin helpoiksi tavoiksi sijoittaa valittuun raaka-aineeseen. Jalometallit ja öljy koettiin myös hyviksi raaka-aine kohteiksi. Jalometallit säilyttävät hyvin arvonsa varsinkin fyysisenä tuotteena, ja siksi moni sijoittaa niihin. Ne myös tuovat turvaa arvonsäilyttäjänä muille sijoituksille. Raaka-aineisiin sijoitettiin suurimaksi osaksi omilla säästöillä, mutta myös hieman vipuvaikutusta hyödyntäen. Tämä oli positiivinen tulos, sillä oli mielenkiintoista nähdä, että osa piensijoittajista hyödyntää velkarahalla sijoittamista. Raaka-aineisiin sijoitettiin myös enemmän pidemmällä aikavälillä kuin päiväkauppana, joka on ymmärrettävää koska raaka-ainesijoittaminen ei tuo tuottoja välttämättä lyhyellä sijoitushorisontilla.

Raaka-ainesijoittamisen tulevaisuutta arvioidessa moni piensijoittaja koki sijoittamisen kasvavan. Osaksi siksi että erilaiset riskit maailmalla laittavat sijoittajat pohtimaan erilaisia sijoituskohteita, ja joiden arvo säilyy ainakin kohtuullisella tasolla myös erilaisten riskien kohdatessa. Myös lisääntyvä raaka-ainesijoittaminen johtuu siitä, että ajallisen hajauttamisen lisäksi piensijoittajat hajauttavat erilaisiin sijoituskohteisiin, ja näin raaka-aineet voivat olla hyvä vaihtoehto omaan sijoitussalkkuun.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyö on mielenkiintoinen sekä antaa varmasti monelle aiheesta kiinnostuneelle uusia näkökulmia raaka-ainesijoittamisesta. Työn työstämisprosessi on ollut myös tekijälle unohtumaton matka oppia uutta raaka-ainesijoittamisesta, ja tutustua lähemmin piensijoittajien kokemuksiin sekä heidän apuunsa koko matkan aikana.

8.1 Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus on silloin onnistunut, jos tutkimuksella saadaan kysymyksiin luotettavia vastauksia. Tutkimus tulee tehdä niin rehellisesti, ettei vastaajalle aiheudu vastauksistaan minkäänlaista haittaa. Reliabiliteetilla tarkoitetaan saatujen tuloksien tarkkuutta, eli tutkimus on toteutettu niin että vastaukset eivät ole vain sattumanvaraisia. Validiteetti puolestaan tarkoittaa sitä, että tutkimus on pätevä ja se mittaa juuri sitä, mitä oli tarkoitus tutkimuksessa selvittää. (Heikkilä 2014, 27–29.) Tässä opinnäytetyössä luotettavuutta ja pätevyyttä lisää monipuolinen lähteiden käyttö, sekä ajantasainen tieto.

Tutkimuksen kyselylomake oli toteutettu Google Forms-lomakkeella, jota jaettiin kahdessa Facebook ryhmässä piensijoittajille. Kyselytutkimus oli vastattavissa viisi päivää, jolloin vastauksia kerääntyi 80. Pidempi vastausaika olisi varmasti lisännyt vastauksia ja sitä kautta laajentanut tuloksia. Kuitenkin jo tällä vastausmäärällä saatiin selvitettyä se, mitä lähdettiin tutkimaan. Suljetut ja kohdennetut Facebook ryhmät lisäsivät vastauksien luotettavuutta, sillä vastaajat olivat jo raaka-aine piensijoittajia, joten vastauksia ei kerätty muilta sijoittajilta tai aiheesta vasta kiinnostuneilta, koska ne eivät olleet tutkimuksen kohteina. Myös hyvin valitut kysymykset sekä vastausvaihtoehdot lisäsivät luotettavien tuloksien saamista, sillä vastaajille oli annettu yleisimmät vastausvaihtoehdot, joista valita, mutta myös vaihtoehto kertoa itse sanallisesti. Monipuolisuutta ja luotettavuutta lisäsi vastaajien itse kirjoittamat kokemukset ja vastaukset. Niiden pohjalta pystyttiin vastauksia analysoida paremmin ja saamaan selville millaiset tekijät vaikuttivat piensijoittajien tapaan sijoittaa raaka-aineisiin.

Ajankohtainen aihe lisää myös tutkimuksen luotettavuutta, sillä saman tutkimuksen voi tehdä muutaman vuoden kuluttua uudelleen, ja silloin mahdollisesti saa samanlaisia vastauksia, toki laajemmalla vastaajakunnalla. Myös esimerkkeinä käytettyjä raaka-aineita olisi mielenkiintoista tutkia myöhemmin uudelleen, miten niiden hinnat ovat muuttuneet, millaisia riskejä markkinoilla on ollut sekä onko joku kyseisistä raaka-aineista noussut piensijoittajien suosioon vielä suuremmin kuin tämän tutkimuksen tutkimus hetkellä. Raaka-ainesijoittaminen voi olla monelle piensijoittajalle hieman vieras vielä, mutta muuttuvan maailman ja erilaisten markkinatilanteiden vuoksi sijoittajat perehtyvät uudenlaisiin sijoituskohteisiin. Raaka-ainesijoitukset tuovat osalle kuitenkin turvaa muille sijoituksille, sillä raaka-aineiden hinnat varsinkin fyysisissä tuotteissa vaihtelee vähemmän kuin volatiileissa sijoituskohteissa.

LÄHTEET

Fikusijoittaminen. 2021. Mikä on fundamenttianalyysi ja kuinka se tehdään? Viitattu 3.2.2022. <https://fikusijoittaminen.fi/fundamenttianalyysi/>.

Haapanen, J. 2020. Raaka-aineisiin sijoittaminen. Viitattu 10.1.2022. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/339370/Opinn%C3%A4ytety%C3%B6%20Juh%20Haapanen.pdf?sequence=2&isAllowed=y> .

HE 1994. 239. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Valtion viljavaraston liiketoiminnosta muodostettavasta osakeyhtiöstä. Viitattu 16.5.2022. <https://finlex.fi/fi/esitykset/he/1994/19940239>.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki. Edita Publishing Oy.

Heikkilä, T. 2018. Osakkeiden tuotto-odotukset ovat nousseet. Viitattu 4.4.2022. <https://www.sijoittaja.fi/116506/osakkeiden-tuotto-odotukset-ovat-nousseet/>.

Hikipää, I. 2022. 3 tapaa sijoittaa raaka-aineisiin. [Blogi]. Viitattu 24.2.2022. <https://varapuu.fi/3-tapaa-sijoittaa-raaka-aineisiin/>.

Huovinen, H. 2021. Metsäsijoittamisen vaihtoehdot-miten sijoittaja pääsee mukaan? Viitattu 5.5.2022. <https://www.salkunrakentaja.fi/2021/09/metsasijoittamisen-vaihtoehdot/>

Hämäläinen, K. & Oksaharju, J. 2016. Sijoita kuin guru. Vantaa. Oksaharju Capital Oy.

Jaakkonen, P. 2019. Joka kymmenes suomalainen omistaa metsää:Näin saat siitä rahaa-ja pidät puolesi puumarkkinoilla. Taloussanomat. Viitattu 5.5.2022. <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000006101066.html>.

Jäntti, E. 2021. Suomalaiset sijoittavat nyt ennätystahtiin. Viitattu 4.4.2022. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/suomalaiset-sijoittavat-nyt-ennatystahtiin/>

Kallunki, J. Martikainen, M. & Niemelä, J. 2019. Ammattimainen sijoittaminen. 8. uud. painos. Helsinki. Alma Talent.

Laakso, S. 2019. Miten raaka-aineisiin voi sijoittaa? [Blogi]. Viitattu 24.2.2022. <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/etf/miten-raaka-aineisiin-voi-sijoittaa/>.

Laatikainen, T. 2019. Tiesitkö: Maailman suurin öljyntuottajamaa on nykyään Yhdysvallat- varantojen lista näkyy toisenlaiselta. Viitattu 27.2.2022. <https://www.tekniikkatalous.fi/uutiset/tiesitko-maailman-suurin-oljyntuottajamaa-on-nykyaan-yhdysvallat-varantojen-lista-nayttaa-toisenlaiselta/5b495d41-5b3c-420a-89b0-b4b93c66234f>.

Lappe, N. 2020. Beating the market: A Quantitative Approach to Fundamental Investing. Viitattu 14.1.2022. [https://ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/mtec/chair-of-entrepreneurial-risks-dam/documents/dissertation/master%20thesis/Master Thesis Niklas Lappe.pdf](https://ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/mtec/chair-of-entrepreneurial-risks-dam/documents/dissertation/master%20thesis/Master%20Thesis%20Niklas%20Lappe.pdf).

Lönnqvist, R. 2016. Sertifikaatit sijoitusvälineenä. Viitattu 16.3.2022. <https://www.salkunrakentaja.fi/2016/09/sertifikaatit-sijoitusvalineena/>.

Murto, J. 2020. Sijoittamisen riskit ja riskienhallinta. Viitattu 15.2.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/349051/Murto_Jasmin.pdf?sequence=2.

Nasdaq 2022. Small investor. Viitattu 17.1.2022. <https://www.nasdaq.com/glossary/s/small-investor>

Niskanen, V. 2019. Öljyfutuurit osa 1- Historia ja sijoitustuote. Viitattu 27.2.2022. <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/futuurit/oljyfutuurit-sijoitustuote/>.

Nordea. 2022. Ajankohtaista markkinatilanteesta. Viitattu 10.2.2022. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/markkinakommentti.html>.

Nordnet. 2022. Sijoitussuunnitelma. Viitattu 11.2.2022. <https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/sijoitussuunnitelma>.

Nordnet, 2022a. Tethys Oil AB. Viitattu 22.5.2022. <https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit/16407669-tethys-oil>.

Nordnet, 2022b. Barrick Gold Corp. Viitattu 22.5.2022. <https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/osakekurssit/16120270-barrick-gold>.

OP. 2022. Sijoitusobligaatio-hyvä tuottopotentiali rajatulla riskillä. Viitattu 2.2.2022. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/joukkolainat/sijoitusobligaatio-hyva-tuottopotentiali-rajatulla-riskilla>.

OP. 2022a. Pörssilistatut indeksituotteet-mitä ovat ETP, ETF, ETC ja ETN? Viitattu 24.2.2022. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittajan-palvelut/muut-porssilistatut-tuotteet>.

OP. 2022b. Sertifikaatit. Viitattu 16.3.2022. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/sertifikaatit>.

Osakeliitto.2022. Miten hajauttaa sijoitukset ja hallita riskejä? Viitattu 15.2.2022. https://www.osakeliitto.fi/sijoittamisen-riski-hajautus/?gclid=Cj0KCQiAu62QBhC7ARIsALXijXRRkN88JP0kFc1cXZF5Ny7cM_K3ajIUlb1j8A8GdAHayL0A08eat8waAiefEALw_wcB.

Osakesijoittaja, 2022. Öljyyn sijoittaminen. Viitattu 27.2.2022. <https://osakesijoittaja.fi/oljyyn-sijoittaminen/>.

Osakesijoittaja, 2022a. Raaka-aineiden hinnat 2022. Viitattu 22.5.2022. <https://osakesijoittaja.fi/markkinat/raaka-aineiden-hinnat/>.

Pankkiasiat. 2022. Riski. Viitattu 11.2.2022. <https://pankkiasiat.fi/riski>.

Pankkiasiat. 2022a. Korkoriski. Viitattu 11.2.2022. <https://pankkiasiat.fi/korkoriski>.

Pankkiasiat. 2022b. Vastapuoliriski. Viitattu 4.4. 2022. <https://pankkiasiat.fi/vastapuoliriski>.

Pesonen, M. 2013. Sijoituspokkari-säästäjästä sijoittajaksi. Jyväskylä. Docendo Oy.

Pikkarainen, A. 2022. Saudi-Arabian öljy-yhtiö teki jättivoitot ja nousi maailman arvokkaimmaksi yritykseksi. Viitattu 19.5.2022. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/saudi-arabian-oljy-yhtio-teki-jattivoitot-ja-nousi-maailman-arvokkaimmaksi-yritykseksi/be9b4896-8cb2-4ff2-bc11-5bd1d89cd08d>.

Pörssisäätiö. 2022. Oppitunti 1: Miksi kannattaa sijoittaa? Viitattu 21.3.2022. <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/miksi-kannattaa-sijoittaa/>.

Pörssisäätiö. 2022a. Oppitunti 5: Sijoituskohteet ja niiden valintakriteerit. Viitattu 10.2.2022. <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/sijoituskohteet-valintakriteerit/>.

Pörssisäätiö. 2022b. Oppitunti 10: Mikä heiluttaa osakekursseja? Viitattu 15.2.2022. <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/mika-heiluttaa-osakekursseja/>.

Riikilä, M. 2022. Suomalaista koivukuitua seilaa vastarannoille. Viitattu 9.5.2022. <https://www.metsalehti.fi/artikkelit/suomalaista-koivukuitua-seilaa-vastarannoille-2/#3999e13a>.

Räisänen, P. 2021. Piensijoittajat rynnistivät Finnairin omistajiksi massoin, tästä asiantuntijan mukaan johtuu-Topi Manner: ”Finnair on tällä hetkellä pitkän aikavälin sijoituskohde”. Viitattu 10.2.2022. <https://www.arvopaperi.fi/uutiset/piensijoittajat-rynnistivat-finnairin-omistajiksi-massoin-tasta-se-asiantuntijan-mukaan-johtuu-topi-manner-finnair-on-talla-hetkella-pitkan-aikavalin-sijoituskohde/73ca10b1-c1ef-4a51-9f4b-df9b16412786>.

Räisänen, P. 2021. Raaka-aineissa viime vuosi tarjosi huipputuottoja, mutta nyt ennusteet ovat varovaisia-Energiakriisi tukee öljyä, kulta voi yllättää, perusmetal-

lien nousu on tiukassa. Kauppalehti. Viitattu 10.1.2022. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/raaka-aineissa-viime-vuosi-tarjosi-huipputuottoja-mutta-nyt-en-nusteet-ovat-varovaisia-energiakriisi-tukee-oljya-kulta-voi-yllattaa-perusmetallien-nousu-on-tiukassa/edd724f6-cbbf-43c2-967d-6d06ab923472>.

Räisänen, P. 2022. Sijoittajien luottamus Venäjään mureni hetkessä, OP:n asiantuntija odottaa rahavirtojen pysyvän poissa pitkään-”Taustalla on varmasti myös arvovalintaa”. Kauppalehti. Viitattu 4.4.2022. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/sijoittajien-luottamus-venajaan-mureni-hetkessa-opn-asiantuntija-odottaa-rahavirtojen-pysyvan-poissa-pitkaan-taustalla-on-varmasti-myo-arvovalintaa/eccf8827-5d67-49f3-a8c3-89d269597003>.

Seb. 2022. Sijoittamisen riskit ja verotus. Viitattu 11.2.2022. <https://seb.fi/yksityisasiakkaat/rahastosijoittaminen/sijoittamisen-riskit-ja-verotus>.

Sijoittaja. 2020. Piensijoittajat pyörittävät markkinaa ja institutionaaliset sijoittajat ovat ihmeissään. Viitattu 10.2.2022. <https://www.sijoittaja.fi/230030/piensijoittajat-pyorittavat-markkinaa-ja-institutionaaliset-sijoittajat-ovat-ihmeissaan/>.

Sijoittaja. 2022. Mistä tuotto syntyy? Viitattu 7.2.2022. <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mista-tuotto-syntyy/>.

Sijoittaja. 2022a. Allokaatio. <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/hallitse-riskitpienenna-riskia/allokaatio/>.

Sijoittaja. 2022b. Johdannaiset. Viitattu 15.2.2022. <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mihin-voi-sijoittaa/johdannaiset/>.

Sijoittaminen. 2022. Treidaus-Näin käyt päiväkauppaa. Viitattu 3.2.2022. <https://www.sijoittaminen.com/treidaus>.

Sijoittaminen. 2022a. Raaka-aineisiin sijoittaminen. Viitattu 24.2.2022. <https://www.sijoittaminen.com/raaka-aineet>.

Sijoittaminen. 2022b. Optiot ja binäärioptiot. Viitattu 27.2.2022. <https://www.sijoittaminen.com/optiot>.

Sijoitusrahastot. 2022. Sijoita vehnään 2022. Viitattu 12.5.2022. <https://sijoitusrahastot.org/sijoita-vehnaan/>.

Sijoitustieto. 2015. Päiväkauppaa osakkeilla-Perusteet ja strategiat. Viitattu 10.2.2022. <https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/paivakauppaa-osakkeilla-perusteet-ja-strategiat>.

Sijoitustieto. 2018. Volatiliteetti. Viitattu 4.4.2022. <https://www.sijoitustieto.fi/volatiliteetti>.

Sijoitusvinkki, 2015. Mitä on futuurit ja termiinit. Viitattu 27.2.2022. <http://sijoitusvinkki.com/2015/01/mita-ovat-futuurit-ja-termiinit/>.

Soloviova, N. 2020. Consistent Outperformance of the Value Investing Paradigm. The Performance of Superinvestors and Pragmatic Investors. Viitattu 14.1.2022. https://lutpub.lut.fi/bitstream/handle/10024/161274/Master%20Thesis_Soloviova.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Suomen kultareservi, 2021. Kullan hinta 2021-Mikä vaikuttaa kullan hintaan? Viitattu 16.5.2022. <https://suomenkultareservi.fi/kullan-hinta-2021-mika-vaikuttaa-kullan-hintaan-ja-miten-selvitan-hinnan/>.

Söderfjell, L. 2021. Hyvä tuotto ja hyvät yöunet-mahdollinen yhtälö? Viitattu 4.4.2022. <https://www.alandsbanken.fi/blog/hyva-tuotto-ja-hyvät-younet-mahdollinen-yhtalo>.

Taipale, T. 2021. Sijoitushorisontti on tärkeä osa sijoitusstrategiaa - oletko liikkeellä lyhyellä vai pitkällä tähtäimellä? Viitattu 10.2.2022. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittaminen/sijoitushorisontti-on-tarkea-osa-sijoitusstrategiaa--oletko-liikkeella-lyhyella-vai-pitkalla-tahtaimella/>.

Talousopas. 2020. Kulta sijoituskohteena 2020. Viitattu 16.2.2022. <http://www.talousopas.com/sijoittaminen/kulta-sijoituskohteena/>.

Teresa, M. 2021. Päiväkauppa-Aloittelijan opas 2021. Viitattu 10.2.2022. <https://osakekoulu.com/paivakauppa/>.

Tilastokeskus. 2021. Viljan tuottajahinta kääntyi nousuun. Viitattu 12.5.2022. https://www.tilastokeskus.fi/til/mthi/2020/04/mthi_2020_04_2021-02-15_tie_001_fi.html.

Tolvanen, V. 2021. Mitä sijoittaminen on? [Blogi]. Viitattu 17.1.2022. <https://www.villetolvanen.com/2021/08/16/mita-sijoittaminen-on/>

Treidaaminen, 2022. Futuurit- Mitä ne ovat ja miten niihin sijoitetaan? Viitattu 27.2.2022. <https://treidaaminen.fi/futuurit/>.

Tukiainen, W. 2020. Unssi kultaa: Kulta sijoituskohteena. Viitattu 15.2.2022. <https://www.inderes.fi/fi/artikkeli/unssi-kultaa-kulta-sijoituskohteena>.

Viitala, T. 2022. Päiväkauppa-Aloita treidaus 2022. Viitattu 21.3.2022. <https://sijoitusrahastot.org/paivakauppa/>.

Yürür, C. 2017. The Effect of ESG Investing on Stock Returns and Risks. Viitattu 14.1.2022. <https://scripties.uba.uva.nl/download?fid=656261>.

LIITTEET

LIITE 1

Sijoittaminen raaka-aineisiin piensijoittajana

Tämä kysely tutkii raaka-aineisiin sijoittamista piensijoittajan näkökulmasta. Tutkimus on toteutettu opinnäytetyönä Vaasan ammattikorkeakoulussa. Saadut vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja niitä käytetään anonyymisti opinnäytetyön tutkimusosiossa.

Kyselyssä saatetaan kysyä omaan kokemukseen perustuvia arvioita, mutta niitä käytetään vain hahmottamaan piensijoittajien käsitystä sijoittamisesta tulevaisuudessa. Kysely sisältää 18 kysymystä ja täyttöaika on noin 5 minuuttia.

1. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- Muu

2. Ikä *

- 19 vuotta tai alle
- 20-29 vuotta
- 30-39 vuotta
- 40-49 vuotta
- 50-59 vuotta
- 60 vuotta tai yli

3. Sijoitatko säännöllisesti raaka-aineisiin, kuten kultaan, öljyyn, viljaan tai puuhun yms? *

- Säännöllisesti
- Epäsäännöllisesti

4. Miksi sijoitat raaka-aineisiin?

- Tavoittelen lisätuottoja
- Haluan kokeilla uutta sijoituskohdetta
- Raaka-aine sijoitus toimii turvasatamana muille sijoituksilleni
- Haluan omistaa fyysisesti raaka-ainetta, esimerkiksi kultaharkkoja
- Muu...

5. Miten sijoitat raaka-aineisiin?

- Rahastot
- Osakkeet
- Indeksit
- Fyysiset raaka-aineet
- Sertifikaatit
- Futuurit
- Muut johdannaiset
- Muu...

6. Mihin raaka-aineeseen /aineisiin sijoitat?

- Kulta
- Hopea
- Kupari
- Nikkeli
- Alumiini
- Öljy
- Puu
- Vilja
- Kahvi
- Muu...

7. Halutessasi voit sanallisesti kertoa millä sijoitusalueella sijoitat raaka-aineisiin. Esimerkiksi pankit, Nordnet ja eToro.

Pitkä vastauksena

.....

8. Millainen sijoitushorisontti raaka-ainesijoittamisessa sinulla on? Sijoitatko päiväkauppana vai pidempiaikaisena sijoituksena?

- Päiväkauppa
- Pidempiaikainen sijoittaminen

9. Ovatko raaka-ainesijoitustesi tuotot vastanneet odotuksiasi?

- Kyllä
- Ei
- Osittain
- Muu...

10. Mitkä raaka-ainesijoitukset ovat olleet kannattavimpia sijoituskohteita?

- Rahastot
- Osakkeet
- Indeksit
- Fyysiset tuotteet
- Sertifikaatit
- Futuurit
- Muut johdannaiset
- Muu...

11. Kuinka kauan olet sijoittanut raaka-aineisiin?

- alle vuosi
- 1-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- yli 10 vuotta

12. Miten olet huomioinut sijoitusriskit omassa sijoittamisessasi raaka-aineisiin? Esimerkiksi hajauttamalla eri kohteisiin

Pitkä vastausteksti
.....

13. Millaisia riskejä olet kohdannut sijoittaessasi raaka-aineisiin?

- Luonnonkatastrofit
- Erilaiset vallitsevat pandemiat
- Lainsäädäntöriskit
- Korkoriskit
- Poliittiset riskit
- Inflaation kasvu
- Muu...

14. Sijoitatko raaka-aineisiin omilla säästöilläsi/ansiotuloillasi vai hyödynnätkö vipuvaikutusta sijoittamisessa?

- Omat säästöt/ansiotulot
- Vipuvaikutus
- Molemmat

15. Miten arvioisit oman kokemuksesi perusteella raaka-ainesijoittamisen tulevaisuutta?

- Raaka-aineisiin sijoittaminen kasvaa tulevaisuudessa
- Raaka-aineisiin sijoitetaan jatkossa vähemmän
- Raaka-aineisiin sijoitetaan tulevaisuudessa samalla tavalla kuin nyt
- En osaa sanoa
- Muu...

16. Miten arvioisit oman kokemuksesi perusteella raaka-aineiden hinnankehityksen muuttuvan?

- Hinnat nousevat
- Hinnat laskevat
- Hinnat pysyvät suhteellisen samalla tasolla kuin nyt
- En osaa sanoa
- Muu...

17. Millaisen sijoitusstrategian olet kokenut itsellesi parhaaksi? Esimerkiksi pidemmän ajan hajauttaminen, korkeampi riskiensietokyky yms.

Pitkä vastauksetki
.....

18. Viimeiseksi voit vielä täsmentää jotain kyselyn kohtaa :)

Pitkä vastauksetki
.....